

LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. Michigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1979.

LAISVE

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVE—LIBERTY
Dukartasavainis
Dalyje Queens apskrityje (N. Y.) \$10.00
Kanadoje \$10.00
Kitur užsienyje \$12.00
Jungtinėse Valstijose \$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų.

No. 28 ★ ★ ★ ★ ★ Penkt., baland. (April) 8, 1966 Ozone Park, N. Y., 11417 ★ ★ ★ ★ ★ METAI 55-iejį

KRISLAI

Gegužės Pirmoji—80 metų!
Kovos verda.
Velykos...
E. Mieželaitis rašo

Rašo R. Mizara

Laikas nesulaikomai bėga. Va, Niujorko darbininkai jau ruošiasi Gegužės Pirmajai, Tarptautinei darbo žmonių šventei atžymėti.

Kalendoriškai, šiemet Gegužės 1-oji pripuola sekmadienį, todėl niujorkiečiai savo šventę atžymės balandžio 30 d. tradiciniame Union Square, Manhattane, 1 valandą.

Balandžio 12 d. darbo žmonių organizacijų atstovai susirinko į Academy Hall, Manhattane, pasitarti, kaip geriau ir sėkmingiau prarasti Gegužės Pirmosios atžymėjimą.

Šiemet, atsiminkime, sukan-ka 80 metų, kai Gegužės Pirmoji gimė. Ji gimė Amerikoje, didžiulių darbininkų kovų prieš išnaudotojus audrose. Tarptautinė darbo žmonių šventė buvo paskelbta trejais metais vėliau Paryžiuje.

"Visame pasaulyje liaudies demonstruos prieš Wall stry-to imperializmą," skelbia lais- kas, siuntinėjamas darbininkų organizacijoms, raginant jas ruoštis dalyvauti mitinguose.

Pastaruoju metu mūsų šalyje padidėjo darbininkų streikų skaičius. Streikuoja ir "legaliai", streikuoja ir "nelegaliai".

Lietuvos spaudoje skaitau, kad mūsų tautos sostinė Vil-nius jau turi 305,000 gyven-tojų.

Sekmadienį — pavarasiškos šventės, Velykos.

Dar prieš 55 metus Lietu- vos Liaudies poetas Jovaras rašė:

Velykos! Velykos! Bet ką jos mums duoda?
Ar jos kiek apšviečia gyvenimą juoda?

Ar laukiamas laisvės žmonių apsakas?
Ar šalina mums jos erškėčius nuo tako?..

Bet mes, darbo žmonės, tikrai prisikelsim
Ir visą žmonių iš vargo iškelsim!..

Pas mus, Amerikoje, mielas poete, Velykos apšviečia "gy- venimą juoda" visokiems krautuvių ir klebonijų bizi- niams. Jie jų laukia nekan- traudami...

O vis tik, kiekvienas doras žmogus, bus jis praktikuojas katalikas ar laisvamanis, Ve- lykų proga turi gerokai pa- galvoti apie tai, kas darosi pasaulyje — ypatinai Pietry- čių Azijoje.

E. Mieželaitis dalyvauja TSKP XXIII suvažiavime Mas- kvoje. Jis delegatas. Ir poe- tas, galvodamas apie visa tai, kas suvažiavime darosi, para- šė:

"Komunistai kalba apie žmogaus išvadavimą ir žmo- gaus atsinaujinimą.

Nėra didesnės garbės ir lai- mės, kaip ta, kada turi gali- mybė dalyvauti kovoje už žmogų. Tai, gal būtų, ir labai nelengva, net labai sunku. Ta- čiau tai tikras tikslas, kurio siekimas žmogų tikrai gali pa- daryti laimingą.

Žmogaus atsinaujinimas — pagrindinis mūsų kovos tiks- las. Jis duoda visam mūsų gy- venimui, visoms mūsų pastan- goms idėją, tikslą, prasmę. Jeigu vieną dieną mes šito pagrindinio tikslo netektume, mes ir iš esmės netektume vis-

Plečiasi Pietų Vietname kareivių demonstracijos

Saigonas. — Daug kartų Pietų Vietnamo studentai ir budistai demonstravo prieš militaristų valdžią ir Jungtines Valstijas. Bet balandžio pradžioje įvyko skaitlingos demonstracijos ir Pietų Vietnamo kareivių prieš Jungtines Valstijas ir Ky valdžią.

"The New York Timeso" korespondentas Charles Mohr praneša, kad balan- džio 3 dieną Danango mies- te 10,000 demonstravo prieš Jungtines Valstijas, o de- monstrantų tarpe buvo virš 3,000 kareivių ir karininkų.

Demonstrantai nešė pla- katus su šūkiais: "Šalin Amerika, kuri neprileidžia vietnamiečių prie išrinkimo parlamento... Amerikiečiai, važiuokite namo."

Associated Press žinių agentūra praneša, kad Sai- gone demonstravo tūkstan- čiai budistų ir studentų prieš Ky militaristų vald- žią ir Jungtines Valsti- jas.

Amerikietis koresponden- tas Joseph Fried sako, kad Saigone demonstravo virš 5,000 budistų, studentų ir Pietų Vietnamo kareivių. Demonstrantai apvertė ke- lis amerikiečių automobi- lius ir sumušė JAV karei- vius. Jis rašo, kad prieš- amerikiniai protestai įvyko Dalate ir eilėje kitų miestų.

Korespondentas Fried ra- šo, kad Pietų Vietnamo demonstrantus ištikimą ar- mijos dalinį su kulkosvai-

džiais, granatomis ir tan- kais. Jis sako, apie 50 de- monstrantų nukentėjo. Bet demonstrantai dar pikčiau šaukė prieš JAV, nes jų granatos, kulkosvaidžiai ir tankai buvo pavartoti prieš demonstrantus.

Jis rašo, kad JAV karo orlaivynas kvartalas po kvartalo žiauriai bombar- duoja plotus, kuriuos liau- diečiai valdo. Aišku, kad nuo bombardavimų žuva labai daug civilinių žmonių. Tas iššaukia vietnamiečių pasipiktinimą.

Washingtonas. — JAV vyriausybės žmonės susilai- ko nuo komentavimų vėles- nių įvykių Pietų Vietname. Bet jie iššaukė didelį susi- rūpinimą.

Balandžio 4 dieną tūk- stantai studentų ir karei- vių demonstravo prie JAV ambasados. Pietų Vietna- mo policija puolė ir asarų bombomis demonstrantus išvaikė.

JAV militariniai vadai pataria premjerui Ky kuo greičiausiai vykti į Danan- gą ir susitarti su milita- riniių jėgų vadais.

Maskva. — Komunistų partijos suvažiavime TSRS premjeras A. Kosyginas kritikavo Jungtines Valsti- jas. Jis sakė, kad JAV agresyvi politika sudaro pasaulinei taikai pavojų, kad JAV imperialistai nuolat ardo tarptautinę ra- mybę.

NEGALI BAUSTI UŽ KOMUNIZMĄ

Washingtonas. — JAV Aukščiausiasis Teis mas 6 prieš 3 nutarė, kad Hamp- shire avlstijoje negali žmo- gų abusti, jeigu jis praiey- je buvo komunistas.

JAV Aukščiausiasis Teis- mas svarstė DeGregory apeliacija, kurį valstijos teismas buvo nuteisęs kalė- jiman už tai, kad jis neat- sakė, ar praieytyje buvo ko- munistas.

ko. Tas tikslas pagrindžia vis- ką, ką mes bedarytume. Jis visam kam suteikia gilią ir di- delę prasmę...

Mums viskas prasminga, viskas daroma su aukštu tiks- lu: ekonomika vystoma todėl, kad ji tarnautų žmogaus iš- laisvinimui. Viskas žmogui...

O poetai? O poetai, aišku, pašaukti žmogų užkrėsti lais- vės nerimu, nepasitenkinimu savo esama padėtimi, noru su- kilti pačiam prieš save ir nu- galėti save, laimėti pačią žmo- kiausią žmogaus kovą už žmo- giškumą. Blogiausia ta poezi- ja, kuri niekur nešaukia ir neveda. Ji kartais būna net graži. Tačiau tai graži bala, kurioje blykai saulės aukso blyksniai ir pribyra žvaigž- džių. Tai miesčioniška pasy- vaus snaudulio poezija."

Šolochovas smerkė šalies išdavikus

Maskva. — TSRS Komu- nistų partijos suvažiavime įžymus Tarybų Sąjungos rašytojas ir gavęs Nobelio dovaną aštriai kritikavo tuos, kurie užstoja nuteis- tus rašytojus A. D. Siniavskį ir I. M. Danielį.

Adresuodamas užsienyje rašytojų užtarėjams Šolo- chovas sakė: "Nesirūpinkite, Tarybų Sąjunga yra savikritika, bet kritiką rei- kia skirti nuo melų, šmeižtų ir purvų drabstymo."

TSRS SAVANORIAI VYKS Į VIETNAMĄ

Maskva. — TSRS Komu- nistų partijos suvažiavime raportavo generolas A. A. Japisevas, politinis vadovas armijoje ir laivyne, kad la- bai daug tarybinių karininkų ir kareivių nori savano- riškai vykti kovai į Vietna- mą.

Jis sakė, kad ištisi ar- mijos daliniai vyktų, jeigu tik vyriausybė sutiktų.

Saigonas. — Budistai ne- nusileidžia, jie reikalauja parlamento rinkimų Pietų Vietname.

Floridoje siautė baisi audra

Tampa, Fla. — Balandžio Miestai, per kuriuos per- 4 dieną Floridos gyventojai ėjo tornadas, atrodo, kaip baisiai nukentėjo nuo aud- ro. Telefonų stulpai ros ("tvisterio").

Iš Meksikos įlankos atūžė baisios jėgos vėjas su lietu- mi į St. Petersburgą, o pas- kui į Tampa, Lakelandą, Winterhaveną, Haines City, perėjo skersai Floridą į nučių.

Andros metu užmušta 9 Vėjas buvo taip galingas, žmonės ir virš 300 sužeis- kad pagrobė automobilius ir ta. Nuostoliai siekia mili- nunešė, kaip lengvas skied- jonus dolerių. Floridos gu- ras. Laivelį 16-os pėdų iš- bernatorius H. Burns pa- kėlė ir pakabino medyje, skelbė Polk ir Hillsbo- gyvenamąjį pakelė į orą ir rough apskrįčius nelaimėje žemyn nuleido ant stogo nukentėjusius.

TSRS daug pagerins žmonių gyvenimą

Maskva. — Tarybų Sąjun- venimas ir dabar gerėja, gos Komunistų partijos su- bet tam kenkia imperialis- važiavime A. Kosyginas ra- tų agresijos, kurios sudaro portavo apie naująjį Penk- taikai pavojų ir verčia Ta- metį. Jis sakė, kad planorbybų Sąjungą tvirtinti ap- įgyvendinimas žymiai pa- sigynimo jėgas.

gerintų žmonių gyvenimą, Jis sako, kad pagal Pen- kes suplanuota padidintime- cio planą siekiama, kad algas, senatvės pensija s, mažiausia darbininko alga sumažinti taksus, daugiaubūtų \$126 per mėnesį, ir pagaminti kasdieninių žmo- kad visi dirbtų tik po 5 die- nėsms reikmenų, sumažinti nas savaitėje, 41 valandą jų kainas ir daugiau pasta- bos savaitę. Dabar gyny- tyti gyvenimui namų. ber reikalai verčia daug Kosyginas sakė, kad Ta- darbininkų dirbti po šešias rybų Sąjungos žmonių gy- dienas savaitėje.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Washingtonas. — Buvęs JAV Valstybės sekretorius Deanas Achesonas sako, kad jeigu Prancūzija ir pa- sitrauks iš NATO, tai JAV palaikys tą militarinę są- jungą.

Jakarta. — Indonezijos militaristų valdžia ketina grįžti į Jungtines Tautas, iš kurių pirma Indonezija pasitraukė.

Taipgi ji siekia gauti iš Jungtinių Valstijų ekono- minės ir kitokios pagalbos.

Saigonas. — Hue mieste demonstravo daugiau kaip 20,000 žmonių, protestuoda- mi prieš Jungtines Valsti- jas ir militarinę Ky valdžią.

Tokio. — Šiaurės Vietna- mo radijas pranešė, kad balandžio 1 dieną gynybos jėgos nušovė penkis JAV bombonešius.

Jakarta. — Java saloje įvyko didelis unių išsilieji- mas. Žuvo 160 žmonių ir 500,000 liko benamių.

Lorman, Miss. — Policija su asarų bombomis išvaikė negrų demonstraciją.

Londonas. — Anglijos lai- vas sulaikė Graikijos laivą, kuris plaukė su nafta į Bei- ra prieplauką. Nafta buvo gabenama Rodezijai.

Londonas. — Anglija pyks- ta ant Graikijos, kurios tankeriai gabena naftą į Beiros prieplauką Mozam- bikoje, Portugalijos kolo- nijoje. Manoma, kad nafta iš ten vamzdžiais siun- čiamą į Rodeziją.

Saigonas. — Balandžio 4 dieną apie 70 JAV bombo- nešių, nuo lėktuvnešių, la- bai bombardavo Šiaurės Vietnamą. Sako, kad tik vienas bombonešis buvo nušautas.

Washingtonas. — Respu- blikonų vadai sako, kad pre- zidentas Johnsonas sudavė sau smūgį artimai susi- draugaudamas su Pietų Vietnamo premjeru Ky.

Saigonas. — JAV milita- rinė komanda įsakė JAV civiliniams žmonėms iš va- žiuoti iš Hue miesto, kur dažnai vyksta prieš JAV demonstracijos.

Danangas. — JAV mari- ninkų aukštoji komanda įsakė marininkams neiti į miestą, nes ant jų buvo už- puolimų. Stovykloje yra

apie 8,000 JAV marininkų.

Washingtonas. — JAV vyriausybė ragina Pietų Vietnamo premjerą Ky su- daryti iš civilinių žmonių valdžią.

Tarybų Sąjungos erdvių laivas tyrinėja Mėnulį

Maskva. — Komunistų partijos suvažiavimo dele- gatams buvo pranešta, kad Tarybų Sąjungos erdvių laivas "Luna-10" sėkmin- gai pasiekė Mėnulį ir pa- virts jo palydovu, tai yra, skraido aplink Mėnulį nuo 220 iki 620 mylių atstoje ir jį tyrinėja. Žinią dele- gatai pasitiko griausmin- gais aplodismentais. Po to radio bangomis jie girdėjo nuo "Luna-10" Internacio- nalo" garsus.

TSRS mokslininkai "Lu- na-10" iššovė balandžio 1 d. Tai buvo sudėtingiausias erdvių laivo iššovasimas. Pirmausia jis kartą apsi- sukė aplink Žemę, paskui radio bangomis buvo pa- greitintas jo skridimas, kad atituktų nuo orbitos aplink Žemę ir skristų link Mėnulio.

Kada "Luna-10" artėjo prie Mėnulio, tai radio bangomis buvo šešis kartus sumažintas jo greitis, kad jį pagautų Mėnulio trauka ir taip pakryptų į orbitą aplink Mėnulį kaip jo paly- dovas. "Luna-10" skraido tyrinėdamas Mėnulio sudė- tį, gravitaciją ir kitką. Ar šis įrengimas traukia Mėnulio paveikslus ir siun- čia į Žemę, dar nepasakyta. Bet tai aiškus ruošimas žmogaus pasiuntimui į Mė- nulį.

Mokslininkai sutinka, kad šis TSRS žygis yra net svarbesnis, negu buvo "Lu- na-9" sėmingas ant Mėnu- lio nusileidimas vasario 3 d. New Yorkas. — "The New York Times", įtalpindamas

Vak. vokiečiai kelia Hitlerio reikalavimus

Bona. — Vakarų vokie- čiai vėl kelia klausimus ga- vimui nuo Čekoslovakijos Sudetų, o nuo Lenkijos Pa- mario ir Silezijos. Jie sako, kad su Čekoslovakija norė- ty diskusuoti 1938 metų su- tartį, kurią Hitleris užkorė Čekoslovakijai, o su Lenki- ja Oderio-Neisse upių sie- nos reikalus.

Žinoma, jie to nepasieks, Lenkija neturi bendros sienos su Vakarų Vokietija. Tarybų Sąjunga garantavo Lenkijos ir Čekoslovakijos dabartines sienas.

VENGRIJA PAMINEJO SUKAKTĮ

Budapeštas. — Vengrijos respublika paminėjo 21-ąją sukaktį nuo išsilaisvinimo iš hitlerininkų pavergimo. 1944 metais Tarybų Są- jungos armija paėmė Buda- peštą, Vengrijos sostinę, o iki metų galo išlaisvino visą Vengriją.

Detroitas. — Kovo mė- nesį buvo parduota 848,000 naujų automobilių.

žinią apie TSRS mokslininkų pasiekimą ir "Luna-10" diagramas, idėjų redakci- nį, kuriame sako, kad Ta- rybų Sąjunga pasiuntimui žmogaus ant Mėnulio yra toli Jungt. Valstijų prieš- akyje.

Dienraštis rašo, kad tu- rėtų būti susitarta ir Mė- nulis paskelbtas tarptauti- niu. Mat, ant Žemės buvo praktikuojama. Kurios ša- lies žmonės pirmutinai iš- lėpavo ant kokios salos ir išskeldavo savo vėliavą, tai sala būdavo tos šalies.

Bochum. — Vakarų Vokietijos astronomai radio bangomis girdėjo "Internacio- nalo" garsus iš TSRS erdvių laivo "Luna-10."

Londonas. — Anglijos as- tronomų observatorija Jod- rell Banke seka TSRS erd- vių laivo "Luna-10" skrai- dymą aplink Mėnulį. Pra- džioje jie manė, kad erd- vių laivas "paklvd" ir ne- nori ant Mėnulio nusileis- ti.

Maskva. — Erdvių laivas "Luna-10" radio bangomis siunčia žemėn patyrimų ra- portus. Laive yra įrengta daug svarbių instrumentų, kurie surenka žinias apie meteoritus, saikuoja Mėnu- lio paviršių, rekorduoja Saulės spindulių veikimą, Mėnulio lukšto sudėtį ir daugelį kitų reikšinių.

"Luna-10" aplink Mėnulį žūsisuka per dvi valandas ir 58 minutes. Jis skraido pailge orbita. Artčiausiai prie Mėnulio priartėdamas tik 217 mylių, o toliausiai nutoldamas iki 632 mylių.

NATO JĖGOS VAKARU VOKIETIJOJE

Bona. — Dabar Vakarų Vokietijoje NATO jėgų yra po sekamą skaičių: Va- karų Vokietijos 375,000 vy- rų armijoje, Jungt. Valsti- jų — 240,000, Prancūzijos — 72,000, Anglijos — 52,000, Belgijos — 30,000, Olandijos 30,000 ir Kanados 6,000.

Bet be šių jėgų dar yra karo laivynų jėgos, kurios i viršų paduotas jėgas ne- įskaitytos.

NEGRŲ BŪDOS PRIEŠ BALTĄJĮ NAMĄ

Washingtonas. — Iš Mis- sissippi valstijos atvyko ne- grų šeimos, apie 90 žmonių, ir pasistatė būdas priešais Baltąjį Namą

Jie reikalauja, kad JAV paskirtų pinigų kovai prieš skurdą. Jų vadas Frank Smith sakė, kad jie tol bus, kol prezidentas Johnsonas paskirs namų statybai pini- gų.

Maskva. — Indijos prem- jeras Indira Gandhi kalbė- iosi su Kosyginu apie Taš- kento sutartį, kuri buvo pa- sirašyta tarp Indijos ir Pa- kistano.

LAISVĖ

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVĖ, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays

102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N.Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$9.00	Canada, Lat. Amer., per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Su aukštai pakilusiu ūpu

AR MES, GYVENA UŽ tūkstančių mylių nuo Kremliaus rūmų, galime įsivaizduoti tą ūpą, kuriuo gyvena 5,000 delegatų ir apie 1,000 svečių, dalyvaujančių Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos XXIII suvažiavime?

Nelengva! Bet šiek tiek pažįstant žmonių psichologiją, galime vaizduotis, jog ūpas delegatuose ir svečiuose labai pakilęs.

Prisiminkime tik vieną dalykėlį: Štai, suvažiavimo pirmininkas pataria delegatams liautis diskusavus, sustoti kalbėjus ir minutei kitai susikaupti ir pasiklausyti. Salėje užviešpatauja tylą. Ir staiga per garsiakalbius prasiveržia kiekvienam auditorijoje esančiam labai gerai žinoma melodija—"Internacionalo" melodija, tarptautinio revoliucinio darbininkų judėjimo himno melodija, giesmės, kurioje pabrėžtinai sakoma: "kas buvo nieks, tas bus viskas!" melodija.

Gera, melodija kaip melodija. Bet iš kur ji ateina—tai pats esmingiausias klausimas.

"Internacionalo" melodija į Kremliaus salę, į suvažiavimą atėjo oro bangomis iš "Luna-10"—iš laboratorijos, lekiojančios aplink Mėnulį. "Luna-10" lekioja ir lekioja, fotografuodama tą žemės palydovą, kad surastų tinkamiausią vietą žmogui nusileisti ir atgal pakilti, ir tuo pačiu sykiu "Luna-10", kaip gyvas žmogus, uždeda plokštelę su "Internacionalu" ir siunčia jo melodiją TSKP XXIII-jo suvažiavimo delegatams ir svečiams pasiklausyti, tarsi palinksminti juos!..

Kas kada nors ir kur nors panašaus yra buvęs? Žinoma, niekad ir niekur.

"Luna-10"—tarybinio-socialistinio mokslo produktas panašiai, kaip ir "Luna-9", kuri šiuo metu kaž kur Mėnulyje tebesėdi.

Kai nors ir truputį žmogus pagalvoji, kokius stebuklus daro šalis, vadovaujama partijos, kurios delegatai Kremliaus salėse klusos "Internacionalo" garsų, paleistų iš "Luna-10"!

Šalis, kuri prieš apie 48 metus buvo skelbta "baisiai toli atsilikusi", "nemokyta", šiandien moksle stovi pačiame priešakyje "mokyčiausių" šalių! Ir tai pripažįsta kiekvienas, turįs galvoje smegenų, ir kuris nemeluoja sau ir kitiems!

Taip, TSKP XXIII suvažiavimo, vaizduojamės, ūpas turi būti labai pakilęs, ir jie, be abejonės, žino, numato, kad netrukus tarybinis žmogus pats pirmasis atsistos ant Mėnulio!

Dienraštis "New York Times" pranašauja, būk tarybinis žmogus būsiąs nuleistas ant Mėnulio ryšium su 1967 metų lapkričio šventėmis, minint Didžiosios spalio revoliucijos aukštinį jubiliejų. Mes nesilimsime tokių pranašysčių.

Tarybinės tautos, į kurių draugystę įeina ir mūsų gimtoji žemė, Lietuva, vadovaujamos marksistinės-lenininės partijos, stebuklus daro ir moksle, ir kultūroje, ir ekonomikoje.

Dabartinis tos partijos suvažiavimas, be abejonės, nubrėš planus, nustatys gaires dar spartesniems žygiams pirmyn.

—

PRANEŠIME SUVAŽIAVIMUI L. Brežnevas patiečia labai daug pagrindinių problemų, liečiančių tarybinį tautų gyvenimą ir daromą pirmynžangą. Svarbų dėmesį jis skyrė ir tarybiniam mokslui. Jo žodžiais:

"Ryškus šiuolaikinės epochos bruožas yra tas, kad neregėtai sparčiai vystomas mokslas, didėja jo įtaka visoms materialinio ir dvasinio gyvenimo sferoms. Mūsų laikais neįmanoma užtikrinti sparčių gamybinų jėgų augimo, techninės pastangos tempų be plačiai organizuotų mokslinių tyrimų ir spartaus jų rezultatų įsisavinimo gamyboje. Mokslo išsivystymas į tiesioginę gamybinę jėgą iš pagrindų pertvarko žmogaus darbinės veiklos pobūdį. Socializmo sąlygomis mokslas keičia ne tik žmogaus darbo pobūdį, bet ir visą materialinę bei dvasinę jo gyvenimo sanklodą.

Komunistų partija ir tarybinė liaudis išugdė istisą armiją puikių mokslininkų, atsidavusių komunistui, sugėbančių spręsti sudėtingiausius mūsų laikų mokslines problemas. Dabar 4,650-ye TSRS mokslinio tyrimo įstaigų ir aukštųjų mokyklų katedrose dirba daugiau kaip 660 tūkstančių mokslinių darbuotojų. Tai vienas ketvirtadalis visų pasaulio mokslinių darbuotojų.

Mes didžiuojamės savo Mokslo akademija. Apvogta partijos ir liaudies dėmesiu ir rūpinimusi, ji pasiūloja mums ir ištikimai tarnauja mūsų šaliai, pasaulinei civilizacijai. Didžiausi mūsų mokslo iškrovėjimai, kurie iškėlė mūsų Tėvyne, yra betarpiškai susiję su TSRS Mokslo akademijos veikla."

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

SUARTINTI Miesto IR
KAIMO GYVENTOJŲ
GYVENIMO LYGIUS

Lietuvos KP CK Pirmininkas sekretorius A. Sniečkus nesenai išspausdino savo straipsnį Maskvos "Pravda" apie Lietuvos kaimo gyventojų gyvenimo lygio pakėlimą.

Kaip žinia, šis klausimas šiuo metu plačiai svarstomas visoje Tarybų Sąjungoje. Ryžtamasi, norima, kad kuo greitesniu laiku kaimo gyventojai galėtų gyventi taip, kaip miestų gyventojai; kad jie visko turėtų, kad kultūra pas kaimiečius klestėtų kaip mieste.

A. Sniečkus tuo reikalauja:

TSRS liaudies ūkio vystymo 1966—1970 metams svarbiausių uždavinių tarpe XXIII suvažiavimo Direktyvų projektas iškelia priemones, kuriomis siekiama suartinti kaimo ir miesto gyventojų gyvenimo lygius. Šio uždavinio išspėdimas reiškia, kad dabar partinės organizacijos turi labiau rūpintis ne tik tolesniu kolūkių ir tarybinų ūkių gamybos kėlimu, bet ir kaimo gyventojų kultūrinio-buitinio aptarnavimo gerinimu, jo poreikių tenkinimu.

Pastaraisiais metais Lietuvos komunistai nemaža nuveikė, siekdami pakelti kaimo darbo žmonių kultūros ir buities lygį. Atėjus Tarybų valdžiai, Lietuvos kaimas iš pagrindų pakeitė savo veidą. Nūgrimzdė ir praėjį skurdas ir tamsa. Kolūkiai ir tarybiniai ūkiai padarė žemdirbio ir gyvulių augintojo darbą nepalyginamai lengvesnį ir produktyvesnį. Į pagalbą žmogui atėjo galinga technika, elektrai. Vietoj išimčių sukrypusių pirklių kasmet atsiranda vis daugiau šiuolaikinių namų ir pastatų, naujų kolūkių ir tarybinų ūkių gyvenviečių, kultūrinių-buitinių pastatų. Septynmečio pradžioje elektra naudojosi tik 30 procentų respublikos kolūkių, o nuo pernai metų jau visi ūkiai jungti į valstybės elektros tinklus. Elektros energijos suvartojimas kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose per septynmetį padidėjo septynis kartus, o kolūkiečių elektrifikuotų namų skaičius ir elektros energijos naudojimas kaimo gyventojų buitiniams poreikiams padidėjo šešis kartus.

Nuolat auga gyventojų gerovė, jų kultūrinis lygis, gražesnė darosi buitis. Televizoriai, dujos, šaldytuvai, skalbimo mašinos — jau nebe naujiena kolūkiečių ir tarybinų ūkių darbuotojų butuose.

Tačiau įstabiausias dalykas tas, kad buvęs smulkusis savininkas, nematęs toliau už savo ežios, savo vienkiemio, bėteis samdins ir varguolis, koks buvo aukščiau Lietuvos kaimo darbo žmogus, dabar tampa nauju žmogumi, stambiaus kolektyvinio socialistinio ūkio šeimininku.

Tačiau, tame pačiame straipsnyje A. Sniečkus pripažįsta:

Vis dėlto negalima nematyti rimtų kultūrinio-buitinio kaimo gyventojų aptarnavimo trūkumų. Iš viso kultūros ir buities lygis mūsų kaimo dar smarkiai atsilieka nuo miesto.

Tai ką gi mano Lietuvos vadovai daryti, kad kuo greičiau kaimo gyventojų lygis pakiltų į miesto gyventojų kultūrinį lygį? Straipsnio autorius šitai samprotauja:

Mūsų ateities planuose viena svarbiausių vietų skiriama plėsti namų statybų kaimo vietovėse. Pokario metais Lietuvos kaimuose buvo pastatyta daugiau kaip 50 tūkstančių gyvenamųjų namų. Da-

lis gyventojų persikėlė iš senų gyvenviečių ir vienkiemiu į naujas gyvenvietes. Tačiau tai tik nedidelė dalis to, ką reikia padaryti. Valstiečių įkurdinimas vienkiemiuose — sunkus buržuazinės santvarkos palikimas. Tai vis dar sudaro mūsų kelyje gana sudėtingas problemas, rimtai stabdo tolesnį žemės ūkio vystymą, trukdo kelti žemdirbių kultūrą, tinkamai organizuoti darbą ir gerinti vadovavimą ūkiui. Vienkiemiai — rimta kliūtis taip pat tvarkant kaimo gyventojų kultūrinį ir buitinių aptarnavimą.

Klausimas, kurį sprendžia straipsnio autorius, yra vienas iš pačių didžiausių šių dienų tarybinio gyvenimo klausimų. Kai jis bus tinkamai išspręstas, kaimas aukštai pakils visoje tarybinėje respublikoje, tuomet bus labai daug atlikta kelyje į komunizmą.

ANTANUI VAIVUTSKUI
— 50 METŲ

Š. m. kovo 27 d. sukako 50 metų Antanui Vaivutskui, mūsų bendradarbiui. Jubilatas—talentingas žurnalistas, buvęs "Darbo" redaktorius Urugvajuje, buvęs spausdintuvinkas, šiuo metu gyvenąs su žmona ir dukrele tarybiname Vilniuje.

Vaivutsko nueitas kelias —garbingas, gražus. Apie jubiliatą įdomiai parašė Vilniaus "Tiesoje" Vytautas Šviesa, taip pat buvęs piet-amerikietis, kovotojas už liaudies reikalus. Prašome paskaityti:

Dalyvaudamas Brazilijos darbininkų revoliuciniame judėjime, Antanas sąžiningai atlikdavo visas jam patikėtas užduotis, aktyviai prisidėjo prie išeivių lietuvių darbininkų kolonijos kultūrinės veiklos.

Ypač reikšmingas A. Vaivutsko veiklos laikotarpis San Kajatano ir Vila Belos darbininkų rajonuose, kur buvo susisugrąpusios stambios lietuvių kolonijos. Jam su draugais pasisekė užmegzti glaudžius ryšius su lietuvišiais kituose kraštuose, įsteigti "Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos" keturiasdešimt pirmąją kuopą ir "Amerikos Darbininkų moterų organizaciją" kaip šiaurės Amerikos organizacijos skyrių. Tuo pačiu metu įsteigiami keli pažangios minties knygynėliai. Reikia pažymėti, kad didžioji dalis gaunamosios iš užsienio pažangiosios spaudos atėdavo per paštą A. Vaivutsko šeimos adresu. Nežūrėdamas gresiančio žvalgybos pavojaus, Antanas ne tik atsiimdavo iš pašto gautąją revoliucinę spaudą, jis ją išplatindavo. Visuomet draugo Antano Vaivutsko šeimos pastogėje susirasdavo nuosirdų priegebstį kai kurie veiklesnieji revoliucijos veikėjai, jei juos persekiojo reakcija.

Prieš trisdešimt metų draugas Antanas, partijos paskirtas, stėjo spausdintų pogrindinių laikraščių "Mūsų žodis". O jau po metų rinko pogrindinį Brazilijos Komunistų partijos Centro Komiteto organą "A Classe Operaria" ("Darbininkų klasė"), kurį su išdaviku pagalba šnipams pasisekė suvesti, ir drauge su ten dirbančiais spausdintuvinkais buvo suimtas Antanas. Tik laikinai atgavęs sąlyginę laisvę, atitrūkęs nuo žvalgybos akių, jis slapta išvyko į Urugvajų.

Urugvajuje vėl iš pat pirmųjų dienų jaunuolis įsijungia į revoliucinę veiklą. Iki šių dienų tebegyvena lietuvių radijo pusvalandis, kuriame jis dalyvavo, eina ilgus metus jo redaguotas "Darbas".

Prieš tryliką metų grįžęs į Tarybų Lietuvą, Antanas Vaivutskas šiandien sėkmingai darbuojasi žurnalistikos baruose, bendradarbiaudamas Tarybų Lietuvos ir pažangiojoje užsienio lietuvių spaudoje. Jį jau sėpėjo pažinti ir pamėgti Tarybų Lietuvos skaitytojas.

Šia proga linkime gerb. A. Vaivutskui: geriausios sveikatos, ilgiausių metų, sėkmės kūrybiniam darbe!

IDOMIOS ŽINIOS
IŠ VARŠUVOS

Vilniaus "Tiesoje" labai dažnai pateikia įdomių iš Lenkijos žinių Z. Stoberskis, žurnalistas-rašytojas. Žinoma, mes jų negalime sunaudoti. Tačiau kaip pavyzdį paimsime jo pateiktas iš Varšuvos žinias "Tiesai" š. m. kovo 27 dieną:

Profesorius Kęstutis Žemaitis, buvęs LLR sunkiosios pramonės ministras, švenčia savo 60-metį. Šia proga kovo 18 dieną Valstybės taryba apdovanojo jį ordinu ir suteikė Nupelnusio metalurgu vardą.

Kovo 22 dieną Varšuvos aerodrome nusileido pirmasis tarybinis keleivinis lėktuvas AN-24. Tai vienas iš dešimties tos serijos lėktuvų, kuriuos Lenkija nupirko Tarybų Sąjungoje.

Gegužės 3 dieną Varšuvoje ir kituose miestuose įvyks iškilmingas spaudos ir švietimo knygų dienos atidarymas.

Daugiau kaip 20 tūkstančių studentų moksli 8 aukštesiose mokyklose Wrocław. Tai šešis kartus daugiau, negu buvo prieš karą.

Į biochemikų suvažiavimą Varšuvoje, kuris įvyks balandžio 4—7 dienomis, atvyks 1500 biochemikų iš viso pasaulio. Vien tik iš Tarybų Sąjungos — 300 mokslininkų.

Žinomas prancūzų rašytojas Romanas Garis viešojo Varšuvoje ir susitiko su rašytojais. Į Varšuvą jis atvyko su žmona, prancūzų kino artiste Zan Seberg. R. Garis gimęs Vilniuje. Pirmo ir antro pasaulinio karo laikotarpiu gyveno Vilniuje, Basanavičiaus gatvėje. Jis pasakė "Tiesos korespondentui, kad Vilnius vienas iš gražiausių miestų ir kad artimiausiu laiku numato jį aplankyti.

SUZVĖRĖJE
ELEMENTAI

Kanadiečių "Liaudies Balsas" rašo:

Pranešimai iš Indonezijos tiesiog kelia šurpą... Iki šiol generolų vadovaujamąs jėgas, kareiviai, policija, reakcinės musulmonų gaujos išžudiusios 100,000 komunistų simpatikų. Tai buvo padaryta keršijant neva už nužudymą kelių generolų. Bet tame generolų nužudyme dalyvavo mažą grupelę karininkų ir kareivių. Komunistai tame sukilime nedalyvavo. Jiems kalte primesta tik todėl, kad sukilėlių vadas pulkininkas Unting buvęs kairių pažiūrų. Siuntėjimas dar nepasibaigė.

Kada žmonės taip masiniai, be teismo, be jokio nusikaltimo žudomi, tai prilygsta prie hitlerininkų žudynių. Hitlerininkai žudė žmones ne už nusikaltimus, bet už tai, kad jie priklausė kuriai nors rasei, buvo pažangią pažiūrą. Jie nužudė 6 milijonus žydų tik už tai, kad jie buvo žydai. Simtai tūkstančių ne žydų buvo nužudyti, kad jie buvo pažangią pažiūrą, nors jie nebuvo atlikę nusikaltimų darbų.

Įdomu pastebėti, kad tie musulmonai, kurie taip aktyviai dalyvauja žudyme Indonezijos komunistų, yra patys karščiausi tos religijos išpažintojai. Religija, kaip atrodo, padarė juos žverimis.

Leonui Jonikui--75 metai

Balandžio 10 dieną sukaks 75 metai, kai gimė laikraščio "Vilnius" redaktorius Leonas Jonikas, ilgametis darbininkų judėjimo veikėjas, kovotojas už taikos pasaulyje išlaikymą ir už skaitesnę liaudžiai rytą.

L. Jonikas gimė 1891 m. balandžio 10 d. Apvaršuvoje, Šilalės rajone, Žemaitijoje. Prieš 55-rius metus Leonas atvyko į Jungtines Amerikos Valstijas, ir čia jam, kaip darbininkui, teko dirbti visokiose profesijose. Levukas greit suprato: jei darbininkas nori ką nors geresnio pasiekti, jis turi šviestis, organizuotis ir kovoti. L. Jonikas įstojo į Lietuvos Socialistų Sąjungą 1912 metais.

Dirbo angliakasiu Illinois valstijoje. Vėliau persikėlė gyventi į Detroitą; dirbo Fordo fabrike, kovoją už tai, kad automobilių pramonės darbininkai turėtų teisę organizuotis į profesinę sąjungą ir užsitikrinti žmoniškesnės darbo sąlygas bei didesnes algas.

L. Jonikas būdavo vienas pirmųjų pikietininkų gretose, darbininkų streikuose; padėjo jis kiekvienai darbininkų kovai. O kai užgūlė JAV baisi depresija 1929-1932 metais, Leonas Jonikas stėjo su bedarbiais kovoti už darbą ir duoną, už apdraudą nedarbe, už pensijas senatvėje.

1931 m. L. Jonikas pradėjo dirbti laikraščio "Vilnius" redakcijoje Čikagoje, ir šiandien jis yra vyriausias to laikraščio redaktorius. Jis niekad nepamiršta, kad pašonėje veikia lietuviškieji liaudies priešai "vaduotojai", ir Jonikas juos (dažnai šaižia pašai) smarkiai pliekia. Jis — gabus žurnalistas, mokas priešui skaudžiai ir pašonę įdėgti sveiku sąmojumi.

Be laikrastinio darbo, L. Jonikas dirbo ir "šalutinius" plunksnos darbus: per metų eilę jis redagavo pirmiau "Darbininkų" o vėliau "Vilnius" kalendorių-metraštį, populiarių lietuviuose.

1936 metais, kai Clevelande buvo sušauktas Amerikos Lietuvių Kongresas — didžiulis antifašistinis suvažiavimas, kai jame reikėjo sudaryti "koalicinį" (bendro fronto pagrindu) komitetą, kuris vykdytų gyveniman Kongreso nutarimus, tai sekretoriaus vietai pažangieji pasiūlė Leonui Joniką. Jis apsiėmė ir tą darbą puikiai atliko. Be kitko, jis suredagavo Kongreso metu sakytas kalbas ir nutarimus ir išleido knygą. Kongresas sėkmingai veikė per trejus metus, ir už tai didžiausias nuopelnas priklausė Komiteto sekretoriui!

Per kelerius metus Leo-

nas buvo Lietuvių Meno Sąjungos sekretorius, vadovavęs mūsų menininkams. 1950 metais Sąjunga per kurį laiką leido žurnaliuką "Liaudies Menas", kurį L. Jonikas redagavo.

1961 metais jis lankėsi Tarybų Lietuvoje.

Leonas Jonikas gali teisėtai pasididžiuoti, kad jo gyvenimas buvo ir tebėra pilnas, įdomus, brandus. Jis niekad principo neišžadėjo, niekad iš darbininkų kovos lauko nepabėgo, niekad nepadarė gėdos nei savo šeimai, nei savo draugams, nei sau.

Šia pačia proga tenka priminti ir apie Levuko gyvenimo draugę — Alisę Jonikienę, kuri 1964 m. įžengė į aštuoniasdešimtmetį.

Alisė gimė Čikagoje; iš pat jaunų dienų dalyvavo revoliuciniame darbininkų judėjime. Jėgu, iš tikrųjų, reikėtų čia lyginti, kuris iš Jonikų daugiau fiziškai nukentėjo pikieto eilėse, demonstracijose, tai drašiai sakytai, kad Alisė. Ji buvo daug kartų policijos "glostyta" ir kalinta. Bet Alisė liekasi Alisė: ji sau galvą iškėlusį dirbo savo. Dažnai sakė kalbas, rašė laikraščius — angliškai ir lietuviškai; bando kurti net ir apsakymus. Tai didelių ambicijų ir ryžto moteriškė. Ir aš džiaugiuosi turįs progos šiuos žodžius dabar apie ją parašyti.

Sakytai, kad Leonas ir Alisė Jonikai sudaro labai pavykusią, puikią proletarinę porą, visuomet ištikimą savo draugams, bičiuliams ir darbininkų judėjimui.

Šiandien Tavo, Levuk, diena, ir aš Tau, deimantinio jubiliejaus proga, visų laisviečių vardu, širdingai linkiu: geriausios sveikatos, ilgiausio amžiaus, sėkmės visuose darbuose!

Rojus Mizara

P. S. Beje, girdėjau, kad šiandien, balandžio 8 dieną, Čikagiečių vykstanti nuolatinė "Mildos" vakariene" šį kartą skiriama L. Jonikui pagerbti. Lai viskas praeina sėkmingai! Kai kurie laisviečiai šia proga jau sveikino L. Joniką. Kiti tebesveikina, o treti dar sveikins. Dovanėlės, kokias šia proga L. Jonikui siųs, eis laikraščiai "Vilniai", kurių šis puikus žemaitis jau seniai redaguoja.

Dar kartą: Būk sveikas, ilgai gyvenk ir vis taip pat gerai dirbk, mielas Levuk!

R. M.

TSRS NESUTINKA SU
JAV PASIŪLYMU

Ženeva. — Septyniolikos valstybių nusiginklavimo konferencijoje Tarybų Sąjungos delegatas Aleksejus Roščinas sakė, kad JAV pateiktas planas atominų ginklų reikalais nepriimtinas.

Jis sakė, kad nors JAV kalba apie sustabdymą atominų ginklų besiplėtimu, bet tuo pat metu siekia atominiais ginklais apginkluoti NATO narius, jų tarpe vakarų vokiečius.

Washingtonas. — JAV politiniai vadai vis diskusuoja Kinijos klausimą.

Julius Janonis: poetas ir kovotojas

(R. Mizaros referatas, skaitytas 1966 m. balandžio 3 d. Ozone Park, N.Y., minint J. Janonio 70-ąsias gimimo metines.)

(Pabaiga)

O aš jaučiau: pavyko kompozitoriui-solistui ir žodžių autoriui, poetui Vaidilos Ainiui, nors viso to jis, deja, negirdėjo ir nematė.

"Kalvis" — J. Janonio poetas — šedevras. Eduardas Miezelaitis savo meistris — "Kalvio" aptarimu kaip tik ir pastato J. Janonį į reikiamą aukštumą mūsų literatūroje.

Man rodosi, Donelaitis, Maironis, Janonis, kiekvienas jų, atvėrė naujas epochas poetinėje lietuvių literatūroje.

J. Janonis — Vaidylos Ainis buvo ir tebėra populiarius mūsų visuomenėje. Jo eilėraščiai buvo deklamuojami mūsų mitinguose, koncertuose. Iš jo mokėsi mūsų poetai Amerikoje, R. Zidžiūnas, St. Jasilionis ir kiti. Rusijoje — A. Repratis-Slaitas, V. Žalionis-Pranskus ir kt.: Lietuvoje, daug vėliau — V. Montvila. Ir šiandien nei vienas, kuris nori tapti tikru poetu, negali nestudijuoti J. Janonio. Iš jo mokosi ir kitų tautų poetai, į kurių kalbas J. Janonio kūrybos dalis išversta. JAV pažangieji lietuviai gali tikrai didžiulius, kad jų spauda turėjo tokį bendradarbį, kaip Julius Janonis.

Visas šis balandžio mėnuo Lietuvoje vadinamas Julius Janonio mėnesiu. Ir poetas ten visur gerbiamas mitinguose, koncertuose. Pageriamas jis ir visoje Tarybų Sąjungoje.

Bet grįžkime prie J. Janonio gyvenančio Petrograde. 1916 metų gruodžio 12 d. į jo gyvenamąjį kambarėlį įsiveržia caro žandarai ir jį areštuoja. Įkiša į Kresty (Kryžių) kalėjimą.

Paleista iš kalėjimo, žandarai nuolat įkirią Julijų sekioja. Jis vyksta į Dorpatą (dabar Tartu — Estijoje). Susitinka ten su Karoliu Požela, V. Rekašiumi ir kitais socialdemokratais ir tariasi, kaip įstoti į gimnaziją ir baigti mokslą. Bet ir ten paskui jį žandarai.

Draugu padedamas, apsirūpinęs kitais dokumentais, Julius sėda į traukinį ir vyksta link Ukrainos. Žandarai — paskui jį. Julius šoka pro traukinio langą, susižeidžia, bet pabėgti negali. Jį sučiumpa ir įkiša Vitebsko kalėjiman. Jaunuolio sveikata sparčiai menkėja.

Ateina 1917 metų kovo mėnuo. Rusijos carizmas nuverstas. Kalėjimų vartai atsidaro. Ir J. Janonis kovo 10 d. tampa išlaisvintas. Jis grįžta į Petrogradą, kur verda milžiniškos demonstracijos, kur netrukus grįžo ir Leninas, kur, beje, iš Sibiro grįžo Z. Angarietis. Janonis su Angariečiu apsigyvena viename kambarvyje. Pradedama leisti "Tiesa," abudu jie bendradarbiauja, rašo.

J. Janonis įsitraukia į dar didesnį — literatūrinį ir organizacinį darbą. Deja, jį kankina džiova, jau labai įsisenėjusi. Jis baisiai išvargintas, silpnas. Jis jaučia, jis beveik žino, kad jo gyvenimas kabo kaip ant plauko. Ir jis nenori apsunkinti savo draugus. Julius sėdasi ir parašo Z. Angariečiui laiškus:

"Esu tos nuomonės, kad kiekvienas žmogus yra savo gyvenimo ir savo mirties šeimininkas, ir todėl, sveikatai nebeleidžiant tinkamai gyventi, nenori būti niekam sunkenybe ir išbraukiu save iš gyvenančių tarpo..."

Rajono komiteto sekretoriato knygas (Julius Janonis buvo Lietuvių socialdemokratų rajono Petrograde sekretorius) rasi mano lovoje po pagalve; ten pat yra ir mano rašiniai. Labai norėtusi, kad jie nežūtų, o būtų sutvarkyti ir galėtų būti paskelbti... Linkiu greičiausio socialės revoliucijos įvykimo..."

Kitą, ilgesnį laišką parašė draugams ir prašė Angariečio, kad perskaitytų jį susirinkime.

Nereikia manyti, kad J. Janonis nusitarė nusižudyti, pagautas kaž kokio nelemto ūpo. Ne! Jis prie to ruošėsi gal kokią savaitę prieš mirtį, gal daugiau. Ir jis prisiminė ne tik draugus, su kuriais kartu veikė organizacijoje bei redakcijoje: J. Janonis širdyje tebėra šiojo savo mylimąją Justę. Sėda jis ir parašo sekamą eilėraščių:

AVE VITA, MORITURUS TE SALUTAT!
(Tegyvuoja gyvybė. Einas miriop tave sveikina!)

Pamilau dangaus gražumą,
Auksu spindinčią mėlynę,
Buinių vasaros žalumą,
It krikštolas skaidrią rasą.

Pamilau ir mergę jauną,
Da skaistesnę už saulę,
Da lieknesnę už žolyną
Ir blaivesnę už rasą.

Ir norėjau siekti laimės
Su visu plačiu pasauliu,
Kam nuo kojų pančiai krinta,
Kam dievų aušra sušvito.

Milžinų darbai vaidinos.
Aš tikėjau juos atliksiąs,
Herkulės ir Prometėjaus
Tveriančius žygius nupinsiąs.

Bet lyg beržas žaliapolis,
Sprogdant kirmėlės pagruožtas,
Kad gyvam nesutrūnųti,
Pirma laiko jaunas žūstu.

Pirma laiko jaunas žūstu,
Nė jėgų nešimėginės.
Ateities žygius nešuos
Su savim į šaltą kapą.

Su savim nešuos ir meilę
Taip mergelės, taip pasaulio,
To plataus, dailaus pasaulio,
Ką it pumpuras da sprogstą.

Nesulaukiau jo pražystant,
Bet, šidį užsiauginęs,
Žengdamas į šaltą kapą,
Sveikinu jį, greit bujosiant.

Gegužės 30 d. J. Janonis pavaziuoja iš Petrogrado į Carskoe Selo, bet nedavaziuoja. Pusiaukely išlipa iš traukinio, nusimauna nuo galvos kepurę ir padeda ją arti geležinkelio. Kepurėje eilėraščių mylimajai, laiškas Angariečiui ir laiškas draugams. Ten pat įdėtas rusų kalba raštelis: "Draugui ar piliečiui, kuris atras lavoną. Chroniška liga privertė mane numirti... Laiškus, kurie yra kepurėje, prašau pasiųsti nurodytu adresu..."

Sėdosi jis po medžiu ir ramiai skaitė "Pravda," laukdamas traukinio. O kai šis atlėkė... Labai teisingai V. Kapsukas vėliau rašė: "Menki žmonės taip nemiršta!..."

J. Janonis buvo palaidotas Carskoje Selo (Puškino) miesto kapinėse, kur stovi didelis rusvo marmuro paminklas, o jame iš paties Janonio rusų kalba parašyto eilėraščio "Poetas" įbrėžtas posmas:

Tu ne žinys, kuždas maldas senas,
Tyloj smilks kodylą mūsų šlovei.
Tu būk šauklis, kviečias karius į kovą,
Ir pats kovon jų priešakyje einas.
Praėjusiais metais mudu su Ieva aplankėme poeto kapą. Koks įspūdis!...

O kas gi atsitiko su Julius numylėtają Justę — "Dar skaistesnė už saulę, dar lieknesnė už žolyną ir blaivesnė už rasą?... Pritrenkta tragedijos, Justė Rudzinskaitė, visuomet karštai mylėjusi Julijų, atvyko į kapines, apkaisė kapą gėlėmis ir tuojau grįžo atgal į Maskvą. Parašė savo draugei laišką, kur, be kitko, sakė:

"...Aš dabar nieko nebejauciu: nei pavasario gražumo, nei mažiausio to, kas yra prakilnaus, gražaus, nei skriaudų, nei užgauliojimų, nei neteisbių... nieko, nieko; man vis tiek pat..."

Ir tuoj Justė mirė, nusinuodydama...

Ir šis didžiojo lietuvių proletarinio poeto ir revoliucionieriaus ir jo mylimosios gyvenimo epizodas dar laukia rašytojo-dramaturgo plunksnos.

Būdamas Tarybų Sąjungoje 1931 metais aš klausiau V. Kapsuko: Argi nebuvo galimybių kaip nors išgelbėti Julijų ir Justę, nors ir neilgam?

Jis atsakė daug maž taip:

—Apie Julijų pasakyti daug ką negaliu: jis, mat, jau buvo labai susirgęs, jo sveikata buvo pašlijusi nepagydomai. Taip man pasakojo arčiau jo stovėję draugai. Jo mergaitė, Justė, galima buvo išgelbėti — neprileisti mirti. Bet kas čia tuomet galėjo tais reikalais daug rūpintis? Atsiminkite, virė kovos, visos mūsų žmonių jėgos buvo nukreiptos į kovą prieš kerenskiją, už Sovietus, už Lapkričio 7-ąją...

Su kiekvieneriais metais Julius Janonio vardas ir darbai vis labiau didėja. Iš jo mokosi visi. Poeto vardu pavadinti fabrikai, kolūkiai, miestų gatvės, mokyklos. 1957 metais J. Butėnas ir A. Kernagis sukūrė iš J. Janonio gyvenimo dramą "Pamilau dangaus žydrumą." O 1959 metais Lietuvos kino studija sukūrė filmą "Julius Janonis."

SALTINIAI:

"JULIUS JANONIS." RASTAI. Du tomai. Redagavo: K. Korsakas, K. Umbrasas, J. Zinkus. Valstybinės Grožinės Literatūros Leidykla. Vilnius. 1957.

"JULIUS JANONIS. Gyvenimas ir kūryba." Parašė P. Mikutaitis. Valstybinė Pedagoginė Literatūros leidykla. Kaunas. 1959.

"JANONIO RASTAI." Kooperacijos bendrovės "Šviesos" leidinys. Kaunas. "Varpo" bendrovės spaustuvė. 1921.

EDUARDAS MIEZELAITIS. "Duona ir žodis." Poetinė publicistika. Vilnius. 1965.

ISTORINIS ĮVYKIS

Juliaus Janonio 70-ąsias gimimo metines, kaip anksčiau pasakyta, Niujorko lietuvių pažangioji visuomenė atžymėjo 1966 m. balandžio 3 d. Tai buvo iškilmingas-turiningas vakaras. Ir čia norisi sužymėti visus, kurie programoje dalyvavo.

Paskaitininkas R. Mizara pakvietė padeklamuoti būdingesnes Janonio eiles — Nastę Buknienę ir Verutę Bunkienę. Pirmoji deklamavo "Kaliniai" ir "Ar tu matei?", antroji — "Krinta lapai, vysta gėlės" ir "Bedarbis".

N. Ventienė sugiedojo "Neverkit pas kapą."

V. Beckeris sudainavo "Kalvį". Tuojau po to I. Mizarienė perskaitė įžymiojo Lietuvos poeto Eduardo Miezelaičio Janonio "Kalvio" įvertinimą — "Ave Vita!" Labai tiko šiam mitingui Lietuvos laureato žodis apie Julijų Janonį.

Aidietės T. Stockienė, A. Lipsevičienė, N. Ventienė ir J. Grybas sudainavo "Trauk, bėruti" (muzika, rodosi, Pocius).

Dainavo Aido choras, taipgi dainavo ir aidiečių moterų kvartetas: N. Buknienė, O. Čepulienė, N. Ventienė ir K. Rušinskienė. Visiems dainininkams akompanavo vadovė Mildred Stensler.

Frank Yakštis skaitė Julius Janonio poemą — "Rudens vidunaktį 1906 m." — anglų kalba, į kurią jis išvertė.

Frank Yakštis, kaip žinia, laisvu nuo darbo laiku verčia lietuvių rašytojų kūrinius į anglų kalbą. Andai jis išvertė Janonio "Ave vita" — tilpo LDS organe "Tiesoje".

Poema "Rudens vidunaktį" labai įspūdinga, sukurta 1916 m. ir pirmą kartą spaudoje pasirodžiusi — žurnale "Naujojoje Gadyneje".

Frank Yakštis dramatiškai ją perteikė klausytojams. Įdomu tai, kad jis pradėjo poemą lietuvišku posmeliu ir baigė lietuvišku posmu.

Frank Yakštis turi tvirtą, malonų balsą. Būtų labai miela, jei jis, kaip literatas, dažniau mūsų parengimuose pasirodytų su savo kūryba!

Dailininkas Robertas Feiferis nupiešė J. Janonio didelį įspūdingą portretą, kuris buvo čia išstatytas.

Pobūvio turinį praturtino atvykę svečiai: Levas Vladimirovas, Jungt. Tautų bibliotekos Niujorko direktorius, taipgi Vytautas Zenkevičius, TSRS ambasados Washingtono darbuotojas.

L. Vladimirovas dėstė savo prisiminimus apie Julijų Janonį. Vladimirovas, kaip žinia, šiauliškis, ir jis pasakojo, kaip, daug vėliau, mokėsi toje mokykloje, kur mokėsi Janonis, kaip moksleiviai ir vėliau studentai Julijų Janonį labai gerbė, kaip Lietuvos buržuaziją pradėję Janonio raštus studijuoti mokyklose!

Vytautas Zenkevičius atvyko iš Washingtono su žmona Maryte. Jis savo kalbą pašventė poeto Julius Janonio vaidmens lietuvių literatūroje aptarimui.

—Julius Janonis, sakė kalbėtojas, — pats pirmas įvedė darbininką į lietuvių literatūrą... Dėl to buržuazijai jis nepatinka, bet kaip tik dėl to laudis ir visa lietuvių tauta jį nepaprastai gerbia ir gerbs...

Dėkojo Niujorko lietuviams už tokį šaunų poeto Julius Janonio pagerbimą. Abiejų kalbos publikoje paliko gilių įspūdį.

Pirmininkavo Valys Bunkus.

Tokį iš savo meilės ir pagarbos jausmų vainiką nupynė pažangioji Niujorko lietuvių visuomenė mūsų mylimam ir gerbiavam proletarinui poetui Julijui Janoniui, minint jo 70-ąjį gimtadienį! **Ns.**

J. Janonio eilėraščiai

AR TU MATEI?

Ar tu matei,
Kaip, grįžęs iš dirbtuvės
Namo, šeimynos tėvas rado
Vaikus, numirusius iš bado,
Ir kaip mergaitės — paleistuvės,
Nors girtos su svečiais kvatojo,
Širdį jaunų dienų raudėjo?
Ar tu matei?

Ar tu matei?
Kaip alkanąją minią
Nagaikomis kazokai vaikė,
Nevirpo budeliams krūtinei,
Ir jie sau nuopelnui palaikė,
Kad jų širdis nesudrebėjo
Ir gatvę lavonais prisėjo?
Ar tu matei?

Ar tu matei,
Kaip beprotė motušė
Basa bėgiojo vis kas rytą
Į šilą, kur jos sūnus krito,
Ir verkė apkabinus pušį,
Ir ašaromis žemę šlakstė.
Ir juokdamos po mišką lakstė?
Ar tu matei?

O aš mačiau!...
Kol nemačiau to vaizdo,
Laikiau skaudžią ir savo žaidžą.
Dabar gi supratau, kad mano
Kandė — tai tik kandios šešėlis,
Kad mano skurdas — lašalėlis
Prieš visą skurdo okeaną.
O, aš mačiau!
1915

BEDARBIS

Kasdien pas dirbtuvės šerkšnotąjį mūrą
Skurliuos susitraukusi stypos figūra,
Bedaužanti koją į koją.
Tai vargšas bedarbis. Nabagas vis tiki,
Kad jį pavadins į dirbtuvę nors sykį,
Bet užveizda jam nesumuoja.
Ir vakarą liūdnas į "kampą" jis traukia,
Kur alkanas vaikas pareinančio laukia
Ir klausia: — Tėtyt, ar pavyko?
Jis nieko nesako, nes ką gi sakyti,
Jei žodžiais negalima alkio maldyti,
Kisėnėje gi nė skatiko!...

KRINTA LAPAI, VYSTA GĖLĖS

Krinta lapai, vysta gėlės,
Kaip tik artinas ruduo,
Vysta mano vainikėlis,
Lyg koks vasaros želmuo.
Vysta mano vainikėlis,
Vysta rutos ant galvos,
O tas šelmis bernužėlis
Jau prikiro prie kitos.
Pirma sakės, būk tai myli
Ir mylės mane, nūnai
Klausiamas jis piktas tyli,
Lyg kalta tik ašenai.
Kas daryti man pamestai
Be rūtelių, be žalių?
Kito kelio neberasti,
Kaip tik po bangų gilių.
Nemunas ir man lyg žuviai
Šaltą atilį patieks,
Visos kalbos ir liežuviai
Ten manęs nebesapieks.
Kai šalta banga slaptinai
Jautrią širdį suramins,
Tad piktai ir melagingai
Mano vardo nebemins.

KALINIAI

Kodėl tu, drauguži, toks liūdnas?
Kas tau atsitiko, sakyki!
Mane neseniai tu pažįsti,
Bet niekniekio to nepaisyk.

Abu juk už laisvę kovojom,
Abu juk netekome jos,
Tai ko tau, drauguži, da slėpti,
Ko akys aprauktos rastos?

Tai niekis, kad aš kiek vyresnis
Ir čion pirm taves patekau,
Kad kęsti anksčiau aš pradėjau,
Kad teko kovot man mažiau.

Sakyk, nes ir man da grandinės
Nespėjo apkalti širdies,
Nespėjo ir man iš krūtinės
Išplėsti skaisčiosios vilties.

Man kūnas tebuvo apkaltas,
O siela lakiojo liuosai,
Todėl, nors kalėjimas šaltas,
Bet man kunkuliuoja jausmai.

Teisybė, užuojauta mano
Padėti tau daug negalės,
Bet visgi, kai skaudančią širdį
Atdegei — skausmai sumažės.

Laiškas iš Lietuvos

Juožas Kreipavičius, McAdoo, Pa., gavo laišką nuo savo švogerio iš Kazlų Rūdos nuo K. Melniko. Kreipavičius — SLA narys, gauna "Tėvyne," tai stebisi, iš kur tie ponai gauna tokios medžiagos melams apie Lietuvą, kad iš "T" raštų iš-eitų, jog ten žmonės negalėtų ir gyventi. Todėl Kreipavičius prisiuntė švogerio laišką, kuris aprašo, kaip jie gyvena. Jį talpina-me apleidami tik sveikini-mus ir linkėjimus. Melnikas rašo:

Apie save noriu parašyti, kad dar po kiek krutame. Aš dirbu Medžio apdirbimo kombinate, žmonė-lė ligoninėje. Sveikatos jau nekokios, ale dar kol kas laikomės, nes pas mus dar-bo šalis, kur kiekvienas tu-ri teisę dirbti... Pragyve-nam vidutiniškai, pavalgę ir apsirėdę, dar kai kur ir pavažinėjame, čerkele nu-geriame, tai senatvėje daugiau nieko ir netruks-ta. Turime savo pastogę, laikome kiek galviiu, ir vis-kas būtų gerai, jei tik tas laikas taip greitai nesku-bėtų, tik žiūrėk, jau ir ki-ti metai, jau treči... jau ir skaičiuoji, kad jau netoli kalnelis... Jaunimui dabar tai jau gyvenimas, geres-nio nerasi visame pasauly-je. Mokslas veltini, kur ir kiek nori mokykis, dar valstybė nrimoka pragyve-nimui. Kur nori važiuok (žinoma, Tarybu Sąjungos ribose). Ekskursijos, tu-ristinės kelionės ir ivairios pramogos, pasilinksmini-mai, tai tiems ir senatvėi, kai ios sulauks, nebus gal-la ianvstės. O mes matė-me tik darba, vargą, skur-da ir klumpes.

Malonu būtų, jei šalys su-sitartu, nesipvyktu, būtų laisvi keliai, kas kur norėtų pasivažinėtu. tai prie da-bartinės technikos žmoniai būtų labai gerai svvntti, ir mes tada tik i lektuva ir per kelias valandas jau su-sitinkame, pasisvečiuoame tarp saviiu. Bet, deia, dar toli toli nesuderinama š klausimas, nes dar kapita-lizmo ištvs atstatvts laiko laisvės kelia, bet vieną kar-tą jos nuluš...

Mes vakarais, kada bū-nam tik namie, tai žiūrime televizorių, matome įvai-riausiu veikalų filmų. Tai nuobodžiauti netenka. Tu-rime ir radijo aparata, la-bai gera su radiolu, tai ka-da norim, grojam plokšte-lių ar kitą ką nors. Jūs, be abejo, ir žinau, kad turite radija, ir ieigu norė-tumėte girdėti iš Lietuvos lietuvišką radijo muzika, dainas ir pranešimus, tai aš Jums parašau biski progrā-mos: Radijas veikia Tary-bu Sąjungos laiku nuo 7 v. ryto. Vilnius. Radijo ban-ga 251 1/10 metr. Bango-mis pradeda lietuvišką pro-gramą ir dirba su mažom nertraukėlėms iki nakties 24 val. Yra, žinoma, ir daugiau siustuvo bangų, ale šios kaip ir smagiasios, tai prašome pasikla usyti ir man parašyti, ar girdite, ir ką?

Tuo kartu baigdamas visiems laimingos sėkmės gyvenime iki pasikalbėji-mo laiškui.

Bučiuojame,
E. K. Melnikai

Miami, Florida

Kovo 30 d. Miamio Aido choras, vadovaujant Jonui Veliškai, turėjo koncertą, — šį kartą choro naudai. Programa buvo įvairi ir turininga.

Programą atidarė choro pirmininkas, Jonas Thomsonas su trumpa prakalbėle. Jis šį chorą suorganizavo, jis jame daug dainuoja ir jis buvo tinkamiausias kalbėti apie chorą. Po tam visos choras sudainavo Stasio Šimkaus „Kur bakaž samanota“, ir „Vai tai augo ažuolėliai“, latvių liaudies dainelę (vertimas Vytauto Bložės, muzika J. Medinis).

Sekanti dainavo solo Helen Mikitiene. Ji dainavo „Onyte“, „Tykus Nemunėlis“ ir „Ant Nemuno kranto“. Kompozitorių vardų negirdėjau. Trečias kavalikas buvo vyrų ansamblis. Jie dainavo gerai žinomas liaudies daineles: „Sveiki, broliai dainininkai“ ir „Ar tu žinai, mano broli, kaip tėvynė mūsų toli“. Autorių nežinau.

Po tam buvo trumpa pertrauka. V. Bovinas kukliai nušvietė dainos reikšmę ir kultūros svarbą. Jis priminė, kad Miamio Lietuvių Socialis Klubas ir buvo suorganizuotas tam, kad draugiškai ir broliškai veikti meno ir kultūros srityje — remti chorą, literatūrą ir spaudą. Jis pabrėžė, kad civilizuotas žmogus nepasitenkina vien tik duona ar gėrimu. Jis siekia ir kultūrinio peno. Svečias iš Čikagos, Šarkiuinas, irgi pareiškė, kad visi kultūringi klubai, kaip Čikagoj, Niujorke ir kitur, labai uoliai remia choras. Atvirščiai, klubas lieka paprasta smulke. Į klubą kaip toki, neverta važinėti per miestą po 10 ar 20 mylių, nes jų skersai gatvę rasi ant kiekvieno kampe.

Po pertraukos dainavo solo Mae Gabrėnienė. Ji dainavo liaudies dainelę „Kada noriu verkiu, kada noriu dainuoju“, antrą iš operos „Marta“, Platovo „Last rose of summer“, ir trečią, labai jautrią, Stasio Šimkaus „Plaukia sau laivelis“.

Motery grupė dainavo „Mano žvaigždė“, „Supinsiu dainuotė“ ir „Kas bus, močiute“ — autorių vardai nepažymėti. Galutinai, visas choras dainavo J. Bendoriaus „Mergužėle lėlija“, Lietuvos kompozitoriaus Kovecko „Vilnių žydi liepos“ ir „Gražus Miškas“, kurią Brooklyn choras dažnai dainuoja.

Nesu muzikos kritikas, tai ir apie dainų muzikalumą išpildymą nerašysiu smulkmeniškai. Tačiau mane žavėjo jų melodija. Visi gražiai dainavo.

Kaip jau minėjau, aš nesu muzikos žinovas, dainos melodiją mane diktai sujaudina, tačiau poeto reikšmingi, jautrūs žodžiai, kur kas daugiau sujaudina. Pavyzdžiui, kad ir daina „Nemunas“, (kurį choras jau mokinasi, bet Velička pataria dar jos publikai nedainuoti, todėl, kad mes ją dar nepakankamai mokame), žavinga, reikšminga ir jautri. Iš jos kiekvieno žodžio trykšta meilė mūsų tėvynei Lietuvai. Jos poezija, tiems, kurie turi jaut-

rią vaidentuvę, maloniai glosto širdį.

Kiek ten vaizdų ir minčių sukeliami! Nemunas bėga iš rytų į vakarus. Lietuvis stovi, Nemuno krante. Jis nemiegalius. Jis keliai anksti. Jis dar prieš saulėtekį jau panemunės lanko se piauna sieną. Jis mato iš Nemuno, rytuose, kylančią saulę, kuri apiberia Nemuno bangas milijonais kibirų paraudusio aukso spindulių. Jis ten prakaituoja per visą kiaušį vasaros ilgą dieną iki saulėlydžio. Vakare jis vėl mato saulę toli, toli skęstancią Nemuno bangose ir savo maloniai šypsena nušviečiančią panemunės žaliąsias lankas. Taigi Lietuvis ir dainuoja:

Su Nemunu pateka saulė.
Su Nemunu leidžias toli.
Prie Nemuno mano pasaulis.
Prie Nemuno mano šalis.

Toliau jis eiliuoja:

Su Nemunu ašaras plovė.
Su Nemunu griovėm stabus.
Su Nemunu buvom senovėj
Ir būsim, kol Nemunas bus.

Matote, kiek čia minčių! Praeityje kryžiuočiai ir vėliausiais laikais germanai, naziai Lietuva teriojo. Kryžiuočiai Nemuno krantuose statė bažnyčias ir su iskaipuotom nugarom medinius stabus. Lietuviai Nemune gailėdamiesi savo karžygių, savo moterų ir nekaltų kūdikių, kuriuos germanai išžudė arba ištrėmė nelaisvėn į Germaniją, — ašaras plovė ir atkeršydamai germanams, griovė jų stabus.

Dar toliau, tas Lietuvis Nemuno krante posmuoja sekanti:

Su Nemunu žemėn jaugom,
Ileidom galingas šaknis.
Ir motina lopšį kol saugos,
Iš čia neišdegs ugnis.

Jau pirmiau lietuvis padarė prisiega, kad ten, prie Nemuno jo šalis. Dar kartą jis prisiega paantrina, kad jis ir Lietuva taip ilgai ten bus, kol Nemunas bus. Jo šaknys galingos Nemuno krantuose; taipgi, kol moteris gimdyt kūdikius ir motina lopšį kol saugos, iš čia (Nemuno šalies) lietuvis neišdegs ugnis. Jis tai įrodė Antrojo karo laikais. Pragariška nazių kanonadų ir orlaivių bombų ugnis pavertė Lietuvą nuodėgulių krūva. Tačiau Lietuvis ir vėl dabar ją atstatyto: gražesnę, kultūringesnę ir šviesesnę rytojumi viltingesnę.

Galutinai tas lietuvis ir vėl posmuoja:

Su Nemunu pateka saulė.
Linguoja lopšinė sava.
Prie Nemuno mano pasaulis
Gimtoji šalis Lietuva.

Jis dabar ir vėl linksmas. Po karo audrų ir vėl su Nemunu jam teka saulė. Ir vėl Lietuvos moteris linguoja savąją lopšinę. Ir vėl jis sau ramiai darbuojasi savo gimtojoje šalyje Lietuvoje.

Jūs klausite, kas tas lietuvis, kuris tiek daug meilės išreiškia savo gimtajai šaliai? Jis yra Tarybinės Lietuvos poetas ŠIRVYS. Žavinga melodija sukurė tai dainai irgi Tarybinės Lietuvos muzikologas Palanavičius.

Poezija kitos dainelės mane irgi diktai sujaudino, tai „Plaukia sau laivelis“:

Plaukia sau laivelis

pilikalnio link.
Sėdi jam bernelis, dairosi aplink.
Iš abiejų pusių vien aukštai

Vien tik žali žolinėliai,
Kiek tik užmatali,
Bet ir juos bernelis jau nenori žiūrėti,

Nes, kaip paukštelis, ryt
Turės išiekt.
Dairos, pats nežino, ko jis nori matyt.

Nei tėvelių, nei mergelės,
Nėr kam nuramint.
Rieda, rieda ašarėlė jaunojo gaili.

Neša, neša šesupėlė ją toli, toli.

Ši dainelė primena mums jaunystės dienas Lietuvoje. Vargas mus vijo iš tos biednos Lietuvės. Vargas mus vijo iš bakūžės samanos, nuo šesupės krantų, iš jos purienomis žydinčių pievų, nuo lietuvių rūtų darželio. Vargas atplėšė mus ne tik nuo jaunystės draugų, su kuriais augome, bet ir nuo mūsų tėvelių ir mylimosios mergelės, kuriai jaunas bernelis prie rutų darželio tiek daug meilių žodelių prikalbėjo.

Kurgi tas skarmalus vargas mus vijo? Į tolimojo miesto universitetą? Ne. Jis mus vijo į tolimą svetimą šalį Ameriką ieškoti sotesnio duonos kąsnelio. O tuos, kurie neišsigalėjo nusipirkt laivakortės į Ameriką, vežė į kariuomenę.

Taigi, Jaunas bernelis, paskutinę dieną prieš palikimą, sėda į laivelį dar kartą — gal jau paskutinį — paplaukyti šesupėlę, dar kartą pasidžiaugti Lietuvos gamta — šesupės krantais ir jų žaliuojančiomis lankomis, kur jis, būdamas vaiku, skynė purienas. Jis nori dar kartą pasidžiaugti tuo žuolių gojalu, kur jis susitikdavo savo mylimąją. Tačiau jam jau niekas nebemielia. Rytų jis išvažiuoja. Plėšo jo krūtinę gimtojo krašto žavėjantys vaizdai. Gaila jam palikti savo tėvynę. Jis verkia. Jo ašaros krenta į sraunios šesupės srovę. Šesupėlė jas neša toli, toli! Rytų jį patį išneš gyvenimo likimas irgi toli, toli! Matote, kiek čia buvo pasakyta tik kelio mis eilutėmis ir kiek jausmų sužadinta. Bet ir kiekvieno poemoj, kuria galima pavadinti poeziją, randasi daug vaidintuvę žaidinčių vaizdų ir jautrių išsireiškimų.

Na, aš jau gal per toli nuo temos nuklydau. Grįžkim prie koncerto.

Kad ir jame publikos buvo nedaug, bet ji buvo duosni ir chora remiantys. Choriui aukavo sekantys: Albert Mitchell (Birštonas) — \$15, Bovinienės sesuo Francis — \$10, Amilia Milerienė, James ir Millie Kancerai, draugė Valatkienė, Adelė Budris ir Olga Šimkienė po \$5. Jums visiems, mieli draugai, choras tarią širdingą acū. Tas priduos mums daugiau energijos chorą palaikyti.

Inž. Gabrėnas

Worcester, Mass.

Kada kovo 26 dieną žmonės susirinko prie City Hall protestuoti prieš karą Vietnam, tai chuliganai ir Nacių partijos elementai į juos metė kiaušinius.

Vietos anglų laikraštyje prieš tai parašė protestus Sandor Blum ir Roland G. Werne, kurie reikalauja, kad chuliganizmas būtų suvaldytas.

PITTSBURGH, PA.

Lietuvių Tautiškių Kapinių metinis suvažiavimas įvyko kovo 27 d. Lietuvių Mokslo Draugijos name, 142 Orr St.

Suvažiavimą atidarė pirmininkė Helen Zalkovich, susirinkimą vesti paskirtas J. K. Mažukna. Iš mandatų komisijos paaiškėjo, kad suvažiavime dalyvauja tik nuo 3-jų draugijų 20 delegatų ir 7 komiteto narių. Tautiškas lietuvių kapines turėti yra labai svarbu, bet lietuviškas tautiškas veikas užmiręs. Kodėl?

Kapinių valdyba išdavė gerą ir platų raportą, ypač finansų sekretorius S. Česna ir žemės direktorius M. Česnienė. Labai gerai ir tvarkingai su tvarkius atskaitą ir užrašų sekretorė M. Zdanienė. Kapinių direktoriai, pasirodo, labai daug dirba, bet kapines užlaikė geriausioje tvarkoje.

Su sveikinimais pinigų prisiuntė suvažiavimui \$80, tame skaičiuje ir nuo LDS 142 kuopos \$25 ir Ch. ir Jul. Melniko \$20. Kiti aukų po mažiau.

Prie kapinių komiteto yra susiorganizavęs „Motery Auxiliary“. Jos labai daug pagelbsti, rengdamos įvairius parengimus kapinių naudai. Dabar kapinių turas yra \$12,530.07. Palaikytų mirusių buvo 600, praėjais metais palaidota 7.

Atlikus visus tarimus, prieš susirinkimo uždarymą padėkota komitetui ir „Motery Auxiliary“ komisi-jai už jų gerus darbus kapinių naudai. Pagerbta mirusieji, ir su tuo pirmininkė H. Zalkovich suvažiavimą uždarė.

Kapinių naudai vakarieni-banketas

Po suvažiavimo tame pačiame name kapinių naudai buvo surengtas labai puikus banketas. Svečių prisirinko gana daug, užpildė pilnai visą žemutinę svetainę, kur telpa apie 100 svečių. Valgiai pagaminti labai skaniai, prie to ir alutis buvo duotas veltui. Reikia tarti ačiū darbuotojams už tokį puikų bankietą.

Pavalgius, pasisotinus, buvo ir programa iš kalbų. Programą vedė J. K. Mažukna. Pirmiausia jis pats apibūdino kapinių veiklą ir tikslą. Kalbėjo ir kiti komiteto nariai, daugiausia kalbėjo J. Mažeika. Buvo kviečiama pakalbėti ir iš publikos. Tai tuo banketas ir užsibaigė, ir visi linksmi skirstėsi namo.

Balandžio 17 dieną įvyks ALDL 87 kuopos susirinkimas, LDS 160 kuopos nams, 1317 Reedsdale St., N. Pittsburghe. Prasidės 3 v. popiet. Kuopos nariai, neužmirškime dalyvauti.

Gegužės 15 d., 2 v. popiet, bus pradžia LDS 8-os apskrities konferencijos. Ji įvyks LDS 160 kuopos nams, 1317 Reedsdale St., N. S. Pittsburghe. Po konferencijos toje pačioje vietoje bus banketas ir prisiminimas LDS 35 metų gyvavimo. Apie LDS apskrities suvažiavimą bus pranešta vėliau.

Praeityje Pittsburgho srityje, kylant iš anglies kasimo mainų dulkėms ir

rūkstant geležies tirpinimo pečiams, ėjo ir darbininkų kovos už būvį. Tos kovos buvo istoriškos, bet aš čia tik prisiminsiu apie lietuvius. Prieš kelias dienas man vienas draugas pridavė Pittsburghe leisto laikraščio „Spindulys“ 1905 metų 49-os laidos kopiją. Laikraštis buvo savaitinis, didelio formato, 4 puslapių, pilnas įvairių žinių, daugiausia iš Rusijos revoliucijos 1905 m. Svarbus paskaityti ir ištraukas iš jo padaryti apie 1905 m. veiklą Pittsburghe ar kitur. Nežinau, kaip kiti pittsburghiečiai, bet aš prisipažinsiu, kad aš tik dabar sužinojau, kad čia 1905 m. jau išsidinėjo pažangus lietuvių laikraštis „Spindulys“, ir kad jau tada buvo pažangi lietuvių veikla.

J. Miliauskas

Philadelphia, Pa.

Šis gražus parengimas ilgai pasiliks mūsų atmintyje. Dabar lauksime vasarinų parengimų, jų tarpe liepos 3 dienos pas draugus Ramanauskus, Sellersville Auxiliary. Jos labai daug pagelbsti, rengdamos įvairius parengimus kapinių naudai. Dabar kapinių turas yra \$12,530.07. Palaikytų mirusių buvo 600, praėjais metais palaidota 7.

Atlikus visus tarimus, prieš susirinkimo uždarymą padėkota komitetui ir „Motery Auxiliary“ komisi-jai už jų gerus darbus kapinių naudai. Pagerbta mirusieji, ir su tuo pirmininkė H. Zalkovich suvažiavimą uždarė.

Baltimore, Md.

Iš mūsų veikimo

Nors mūsų miesto LLD 25-oji kuopa narių skaičiumi nėra didelė, bet su veikimu negalima skųstis.

„Laisvės“ naudai piknikas tikrai įvyks birželio 19 d., Slovak svetainėje. Apie pačią programą ir tvarką bus pranešta vėliau. Žinoma, mūsų kaimynai filadelfiečiai ir apylinkės draugai dalyvaus. Lauksime atsakymo iš Brooklyn draugų.

Tai tiek šiuo kartu.

Pavasaris yra pirmų suėgų laikotarpis. Gegužės 22 d. draugų K. P. Kuprių sode įvyks mūsų kuopos rengiami pietūs. Išrinkta tam darbai prityrusi komisija. Kas atsilankys, tas neapsivils.

Kiek paaiškėjo susirinkime, tai visi kuopos nariai užsimokėjo duokles už 1966 metus. Pagirtina.

Pasirodo, jog šiemet auga kuopos narių duosnumas. Tarptautiniam veikimui, kuris pasižymi smarkia veikla, iš išdo paaugta \$15. Su pravesta rinkliava susidarė \$37.50. Pasirodo, kad šis darbas yra įvertinamas.

Sulyg nurodymais iš Centro, mūsų kuopa pasiuntė Centru Viešo Knygyno skyrių adresu, kad būtų galima pasiųsti ten po kopiją „Lithuania: Past and Present.“ Tam darbai aukas \$20.

Paskutiniu metu kuopa neteko 2 narių. Mirė drg. M. Seiny, o V. Lopetienė persikėlė gyventi į St. Petersburg, Fla.

Kuopa išrinko korespondentę, kad kiek nors parašytų iš veikimo.

O. Kučauskaitė

Worcester, Mass.

Apie gaspadines

Noriu biskį pakalbėti apie Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugijos veiklas moteris-gaspadines, kurios jau antri metai rengia draugijos naudai pietus. Žiemą svetainėje, 29 Endicott St., o vasarą Olympia Parke jos kiekvieną sekmadienį surengia pietus. Gerai saukė V. Andriulis, kad nevisada parengime reikia laukti šimtų žmonių, dabar gerai, kad atsilanko desėtkai.

Worcesterio moterys taip ir daro. Iš pradžios su parengimais nebuvo lengva, kol žmonės įpratę. Bet dabar jau kas kita. Žmonės priprato, kad kiekvieną sekmadienį įvyksta pietūs, jiems nereikia gaminti namie ir ateina.

Man labai džiugu matyti geras pasekmes tų darbų šeiminkų darbo. Jomis yra: M. Petkūnienė, M. Sukackienė, H. Zilinskienė, A. Vosylienė, J. Demikienė, K. Sabaliauskienė, A. Motiejaitienė, M. Jucienė, J. Miškinienė ir Genaitienė. Taipgi M. Meškienė ir B. Kuliesienė, kurios paruošia stalus. Drg. S. Šupėnienė ir A. Skralskienė vedavo su gaspadiinėmis, bet abi turėjo sunkias operacijas. Laukiame jų, kada jos pilnai susveiks ir vėl su mumis dirbs.

Žinoma, padeda ir vyrai. Jonas Petkūnas, draugystės pirmininkas, viską superka, suveža ir rūpinasi, kad viskas išeityt gerai. George Smith patarnauja su išdavimu maisto. Mūsų nuolatiniams muzikantais yra M. Meškienė, A. Kulešius ir F. Naivis, kurie visuomet veltui pagroja, o kas nori, tai pasišoka.

Kovo 26 dieną įvyko draugijos metinis banketas. Daug narių atsilankė. Ne mažai buvo ir jaunimo. Atsilankę buvo patenkinti.

Teko pasikalbėti su Juozu Kižiu. Žmogus nusiskundė. Jo žmona ligoninėje. Ji gavo šoką, negali kalbėti. Gaila Marytės. Jau kelintą kartą gauna šoką.

Draugės, kurios galite, atlankykite sergančią. Adresas: M. Kižienė, 38 Kingsbury St., Worcester. Arba nors parašykite atviruką. Linkiu tau, Maryte, greitai pasveikti.

Vėlesniu laiku mirė du lietuviai. Kovo 29 d. mirė Petras Raulinaitis, tik 37 metų amžiaus. Mirė nuo širdies smūgio. Liūdesyje liko motina, kuri yra 57 kuopos narė, jo žmona June, sesutė Mary Maceacherm.

Antras mirė Williamas Simanuskas, 48 metų amž., Antrojo pasaulinio karo veteranas, kuris buvo užsitarė „Silver Star“ ir „Purple Heart“ medalius. Buvo tystėrijų unijos narys, priklausė prie Lietuvos veteranų organizacijos, Socialinio klubo. Liūdinčius paliko žmona Eva, sūnus Williamą ir Richardą, dukrą Lindą, sesutę Anną Walinsky, brolius Joseph ir Clarence ir daug draugų.

Laidotuvėms patarnavo laidotuvių direktorius Peter Carroll.

Abu palaidoti Notre Dame kapinėse.

Mirusiųjų artimiesiems reiškiau užuojautą.

Draugijos narė

Bridgeport, Conn.

Dviguba tragedija

Balandžio 1 d. dvi pusserės Petricia Mikučionis ir Pamela Waters grįždamos iš viešnagės, gal per greitai važiuodamos, neteko kontrolės. Automobilis apsivertė ir atsimušė į medį tokiu smarkumu, kad jis net apsilenkė aplink medį ir motoras nulėkė 4 pėdas. Abi liko užmuštos antsyk.

Gaisragesiai dirbo pusę valandos, kol išėmė kūnus iš laužo.

Mikučionytės tėvukai yra mūsų senosios kartos gražiai atsirekomendavę ir lietuviams gerai pažįstami.

Liūdesyje liko jų tėvai, tėvukai ir daugelis artimųjų ir pažįstamų.

Pirmadienį abiejų nelaimingųjų laidotuvių atsibuvo kartu.

Reiškiu užuojautą likusiems tėvams ir artimiesiems.

Kasdien skaitydama laikraščius ieškau lietuviškų pavardžių, mokslą, profesiją ar gerą amatą pasiekusių, ir radęs apsidžiaugiu, kad lietuvis kuo nors pasižymėjo. Bet tokie atsitikimai, kaip minėtų pusserių, norėčiau, kad niekad neįvyktų. Ir tai turėtų būti pasarga visiems vairuotojams ir einantiems gatvėmis: vartoti protą, kad išvengtų nelaimių.

J. J. Mockaitis

So. Boston, Mass.

Užpuolė drafto degintojus

Prie District Court, kuomet keturi jaunuoliai sudegino draftavimo kortas, tai apie 50 mokinių iš High School'ės užpuolė juos ir skaudžiai mušė. Kai kurie iš užpuolikų šaukė: „Užmušti! Užmušti!“ Apmušė ir vieną merginą.

Policijos nebuvo. Nežinia, kaip viskas būtų pasibaigę, bet atsirado slapas policininkas, kuris užpuolikus atkalbinėjo nuo mušimo.

Už pikietavimą prieš karą Vietnam teisėjas nubaudė jaunuolius po \$20, o kurie neturėjo pinigų, tai po 20 dienų kalėjimo. Apie 50 žmonių prie Charles town kalėjimo suklaupe protestavo prieš karą Vietnam.

Iš po nakties daugelio krautuvių langai išdažyti. Tai vis apiplėšimų rezultatai. Dabar daugelis krautuvininkų apsaugai ant langų įrengia geležines grotas.

„Laisvėje“ man smagu skaityti apie lietuvių veikimą kitose kolonijose. Pas mus tai tik surengiamie pietus, prisikepame kugelio ir su pyragaičiais užbaigiam, tai ir visa mūsų „kultūra.“ Gi seniau turėjome platų kultūrinį veikimą. Patalpoje yra piarasa, yra vyrų ir moterų, kurie turi gerus balsus, galima būtų turėti dainininkų grupę, arba suvaidinti nedidelių veikalukų.

M. Česna

Washingtonas. —JAV mitaristai susirūpino Kinijos apsiginklavimu.

Antanas Drilinga

Talentingas Lietuvos poetas apie Ameriką

“Laisvėje” buvo rašyta, kad praėjusių metų rudenį Jungtinėse Valstijose lankėsi jaunas, talentingas Lietuvos poetas ir žurnalas “Moksleivis” redaktorius Antanas Drilinga. Grįžęs į namus, jis parašė savo redaguojamame žurnale neilgą raštą apie tai, ką matė ir girdėjo mūsų šalyje. Jis, kaip skaitytojai matys, didžiausią dėmesį skyrė jaunimui.—Redakcija.

Amerika! Šalis, kuri priverčia susimąstyti kiekvieną. Šalis, išsiskirianti daugybe prieštaraujančių minčių. Šalis, kurią kiekvienas norėtų pamatyti savo akimis ir geriau ją pažinti.

Pereitų metų gruodžio mėnesį su grupe tarybinių žurnalistų man teko beveik tris savaites keliauti po Jungtines Amerikos Valstijas. Kai kuriuos šios kelionės momentus, užfiksuotus foto juostoje ir bloknotu, noriu perduoti “Moksleivio” skaitytojams.

Mes daug skaitome apie Ameriką. Ir daug žinome. Tačiau kai išaukščiau Niujorko dangoraižio Empire State Building šimtas antrojo aukšto pažvelgi į tą grandiozinę neregėto miesto panoramą, pergyveni keistą jausmą—atrodo, jog tu ne žmogus, o mažytis valas, paklydęs šiame betono ir plieno statinių miške. Šis jausmas neapleidžia ir vaikstant gatvėmis, panašiomis į fantastiškus plyšius, kurių dugno niekad nepasiekia saulės spindulys. Tai slegia ir glumina. Iš antros pusės, negali nejausti pasididžiavimo šiais žmogaus rankų kūriniais, negali atsistebėti žmogaus jėga.

O Vašingtonas—tarsi kontrastas Niujorkui: tai komforto, marmuro miestai, neturintis dangoraižių, nardomas gamyklų griausmo, naktimis nutylantis ir nešvirkščiantis reklamų ugnimi. Vašingtonas—politikos miestas, ir viskas čia tarsi pajungta tam, kad žmogus galėtų susikaupti ir mąstyti.

I nieką nepanašus Naujasis Orleanas. Gruodžio mėnesį čia lyja šiltas subtropinis lietus, žaliuoja palmės, ir mes galėjome išsimaudyti Meksikos įlankoje.

Tai tie trys miestai, kuriuose man teko ilgiau pabūti. Miestai, kuriuose mes susitikome su darbščiais ir dorais, norinčiais daugiau žinoti apie Tarybų šalį amerikiečiais, ir su tais, kurie griežia dantį, vos išgirdę tarybinio žmogaus vardą. Amerikoje mes turime daug draugų, tačiau mažiau—priešų, kurie, apakinti antikomunizmo propagandos, norėtų, kad Tarybų šalies nebūtų. O mes gyvenam, mes kuriam savo ateitį, ir milijonai mūsų draugų vi-

same pasaulyje žavisi mumis. Tuo ypač įsitikinome, susitikdami su jaunimu. Ekonomika, pramonė, literatūra, menas, kiekviena mūsų gyvenimo smulkmena domina Amerikos moksleivį, studentus, inteligentiją. Kartu pastebėjome, kaip mažai apie mus žino amerikiečiai, o kartais galvoja tiesiog absurdiškai. Vašingtone, Georgetowno universitete, viena studentė paklausė:

—Ar Lietuvoje kalba kas nors lietuviškai? O mokylose dėstoma tik rusų kalba?

Į panašius klausimus teko atsakinėti dažnai, ir galų gale tai taip įkryrė, kad kartais atšaudavome:

—Lietuvoje dabar visi kalba tik abisinų kalba...

Stebina dar ir didžiuliai kontrastai. Greta blizgančių dangoraižių, auksuotais interjerais viešbučių ir komfortu persunkusių kotedžių—Harlemo šiukšlynai ir skurdžios N. Oreano darbininkų favelos, greta žaizduojančių reklamų ir puošnių automobilių—žmogus, besikapstantis šiukšlių dėžėje arba moterys su plaukais ant krūtinės: “Mes—benamiai.” Šalis, davusi pasauliui Edisoną ir Morzę, Einšteiną ir Fermį, toleruojanti rasinę diskriminaciją ir Kukulskano terorą.

Vienas iš labiausiai įdominančių Ameriką klausimų—karas Vietname.

Man teko dalyvauti netoli Niujorko esančio Veromos miesto vidurinės mokyklos pamokose. Įsiminė viena iš jų, kuri vadinasi “Amerikos demokratinės sistemos uždaviniai.” Mokytoja ir mokiniai daug kalbėjo apie amerikoniškąją demokratiją (žinoma, keldami į p dang es jos privalumus), apie aktualiausias pasaulio įvykius, apie tuo metu skriejusius aplink žemę kosmonautus, svarstydami, ar verta tiek pinigų leisti kosmoso tyrinėjimui (viena kosmosinio laivo “Džemina” diena kosmose kainavo 14 milijonų dolerių), ir nę žodžiu niekas neužsiminė apie įvykius Vietname.

Po pamokos dvyliktoką Džoną Stevensoną aš paklausiau:

—Ką tu galvoji apie karą Vietname?

Džonas sumišęs piktokai atsakė:

—Būtina Vietname laikyti mūsų armiją, nes ji saugojama Pietus nuo užpuolimo iš šiaurės.

—O tu žinai, kas ką puola? Juk būtent Amerikos kareiviai šaudo ir bombarduoja Vietnamo miestus ir kaimus, ar ne?

Džonas nuleidęs akis tykėjo. Be tos išmoktos frazės jis pats, matyt, mažai galvoja apie tai. Televizija, radijas, laikraščiai, moky-

tojai nuolatos kala į jaunuolių galvas pateisinančius lozungus. Tuos lozungus kartoja Džonas.

O dori amerikiečiai protestuoja prieš šį JAV vyriausybės primestą Amerikos liaudžiai gėdingą karą, ir dauguma žmonių, su kuriais mes kalbėjomės, sakė tą patį:

—Tai didelė nelaimė, ir mes norime, kad šis karas baigtųsi. Tai didelė klaida, kurią reikia taisyti.

Deja, šių žodžių nenori girdėti JAV vyriausybė, ir tas pats Džonas, gal būt, gerai visa tai supras tik tada, kai bus apvilktas kariška miline. Bet ar nebus per vėlu?

O tuo tarpu Vašingtone prie marmurinių Aukščiausio Teismo rūmų iškilmingai vienas kitą fotografuoja Pietų Vietnamo karininkai. Šių rūmų šešėlyje marionetės jaučiasi saugiai.

O kaipgi jaunimas? Jis—kovoja. Amerikoje nėra vienos visą apimančios organizacijos, tačiau labai daug įvairiausių kovos už taiką, už jaunimo teises, už rasinę lygybę organizacijų. Ir šių pažangių jaunuolių dar laukia ilgas ir sunkus kovos kelias. Juk tarp milijonų bedarbių ypač daug jaunų žmonių.

Sunku pasakyti, koks likimas laukia abituriento, baigus vidurinę mokyklą, kadangi už aukštąjį mokslą reikia mokėti nemažiau kaip 1,500 dolerių per metus, ir toli gražu ne kiekviena kišenė tai gali pakelti. Televizija, kinas spaudos siaubo ir seksio filmams, demoralizuojančiais jaunąją kartą.

Gangsterizmas, narkomanija vis labiau plinta tarp šešiolikmečių. Beje, jaunimo tikėjimą gyvenimu ardo ir nuolatinė antikomunizmo propaganda, gąsdinimas karu. Duglaso mergaičių koledže visur kabo plakatai: “Jei imtų kristi bombos, skubėk į slėptuvę apačioje!” Mes merginoms pasiūlėme geresnį šių plakatų turinį: “Jei imtų kristi bombos, suvyniok jas į skudurą ir eik kapinių link.” Juokai juokais, o visa tai nuodija jaunimo sąmonę, jauni žmonės dažnai neturi tikslo gyvenime.

O pažangieji amerikiečiai tai gerai supranta ir daro viską, kad jaunoji karta augtų dvasiškai stipri, tikėtų tuo, jog Amerika kada nors nusivalys savo piktžaides.

Neįmanoma keliuose žurnalo puslapiuose plačiau papasakoti apie šią sudėtingą, įdomią, didelę šalį. Čia tik kelios detalės iš to, man teko matyti Amerikoje. Tikiuosi, kad jos bus įdomios “Moksleivio” skaitytojams.

So. Orange, N. J.

Mirė Bėčių žentas

East Orange Veteranų ligoninėje mirė Arthur Wallace, sulaukęs 47 metų amžiaus. Buvo inžinierius Supreme Steel Equipment Co., Brooklyne.

Liudinčius paliko žmoną Genevieve (Bėtytę), motiną ir seserį. Palaidotas balandžio 5 d.

PHILADELPHIA, PA.

Nemalonios žinios

Balandžio 1 dieną Koziemierui Zalnieračiui nupiovė kitą koją. Nelaimingas atsitikimas. Netekimas kojų yra didelė nelaimė. Jo gyvenimo draugė Onutė sielvartos padėtyje. Užaujta jum abiem, draugai.

Mano senas bičiulis, gyvenantis New Yorke, su kuriuo dirbau keletą metų, laiškytyje rašo: Moteris buvo ligoninėje šešis mėnesius, nupiovė abi kojas, liepė pasiimti į namus, nupirkau prietaisus. Norėjau paduoti į Nursing Home, bet brangiai lėšuoja. Duklė pasiėmė pas save į New Jersey. Man kambario neturi. Turi nemažą šeimyną. Gyvenu vienas, sulaukęs 80 metų. Senatvė sunki.

Piliėtis

Mirimai

Lancaster, Pa., mirė Jessie Landis, sulaukusi 109 metų. Sakoma, buvo seniausia moteris valstijoje.

Kovo 12 dieną mirė Jonas Rulis. Palaidotas Holy Cross kapinėse.

Kovo 23 d. mirė Joseph Juska (Juškevičius). Palaidotas Holy Cross kapinėse.

Kovo 26 d. mirė Edith Petkus.

Kovo 29 dieną mirė Petras Dauglas (Daugela). Palaidotas Holy Cross kapinėse.

Draugų Čiurlių dukrelė Rūtytė išvyko tarnauti orlaivuose stiuvarde. Tėvai susirūpinę jos likimu, kuomet tiek daug nelaimių įvyksta orlaivuose.

Philadelphia Anti-Poverty Action Committee prašo federalės valdžios \$200,000 gimdymo kontrolės patariamam biednom šeimynom.

Kovo mėnesį DuBois klubo suruošto demonstracijoje prie Nepriklausomybės svetainės prieš valdžios užmojį priversti klubą registruotis kalbėtojai sakė, kad klubas nesiregistruos.

Gėlių paroda, įvykusi Philadelphia Civil Center, lankytojų skaičium pralenkė 1965 metų parodą.

Teisėjas D. Donald atidėjo DuBois klubo nario Jarvis Tyner teismą iki balandžio 13 dienos. Tyner kaltinamas priešinimuisi areštui pereitų metų demonstracijoje prie Nepriklausomybės svetainės.

State Selective Service draftuos 30 slaugių valstijoje Vietnamo karui tarpe balandžio ir birželio mėnesių.

Laikinas policijos komisierius Edward J. Beld sakė, kad neapdairūs automobilių vairuotojai 1965 metais užmušė 193 žmones Philadelphiaje.

Nuoširdus ačiū draugams Bekampiams, kurie mane aplankė, suramino ištiktoje nelaimėje. Gyvenant toliau nuo didmiesčio, mažai kas aplanko. Jie sakė, kad LLD 10-tos kuopos parengimas įvykęs kovo 27 dieną, gražiai pavyko. Filmai buvo gražūs, visiems patiko. Svečiai gražiai parėmė auko-

mis, bus paramos kuopai, spaudai.

Skaitant “Laisvėje” ir “Vilnyje” kolonijų veikimo pranešimus, baugu darosi. Tiek daug mūsų draugų ir draugių išsiskyrė iš gyvųjų tarpo!

LDS organe “Tiesoje” kiekvieną mėnesį mirusių skaičius arti 20-ties. Senoji karta smarkiai retėja.

Piliėtis

Bridgeport, Conn.

Balandžio 3 dieną įvyko LDS 74 kuopos susirinkimas. Pagal kuopos narių skaičių jis buvo mažas, nors buvo svarbių reikalų, kaip tai Centro valdybos narių rinkimas ir rinkimas delegatų į LDS seimą. Todėl tie reikalai palikti kitam susirinkimui, kuris bus bandoma suaukti skaitlingesnis.

Buvo išrinkta delegatai į LDS 5-osios apskrities konferenciją, kuri įvyks balandžio 24 dieną, Lietuvių svetainėje, 103 Green St., Waterburyje. Konferencijos pradžia 10 val. ryto.

Plačiai buvo kalbėta, kaip sukelti pinigų delegato pasiuntimui į LDS seimą. Buvo siūlymų suruošti parengimą. Šis klausimas taip pat paliktas kitam susirinkimui. Tai svarbu, kad jame nariai skaitlingai dalyvautų.

Buvo pakeltas klausimas Hartfordo Laisvės choro parengimo, kurį ruošia gegužės 15 dieną, 157 Hungerford St. svetainėje. Buvo išsireikšta, kad bridgeportiečiai skaitlingai dalyvaus.

J. Strizauskas

Fitchburg, Mass.

Kovo 1 d. Jonas A. Samulėnas dar daugiau apsirgo, nes gavo antrą šoką, dabar ant kairiosios pusės. Prieš trejus metus buvo su paralyžuotas ant dešinėsios pusės. Dabar visai nesivaldo, slaugės turi vartoti ir maitinti. (Jonas turi 72 metus.)

Anna Samulėnienė būna ligoninėje per dieną, o vakare ir iki ryto dvi slaugės yra samdomos. Eva Tamulionis, Annės sesuo, padeda Annei prižiūrėti namus.

Fitchburge nieko neveikiame. “Laisvės” vajumi niekas nesirūpina, nes tik trys belikome ir esame jau virš aštuoniasdešimt metų. O jaunimui tai nė užsimink lietuviškai skaityti.

Darbai eina neprasčiausiai, o audeklinės čia visai pranyko.

Vincas J. Pshalgauskas

Vakarams nepatinka

Kairas. — Vakary diplomatams nepatinka, kad Tarybų Sąjungos karo laivai dažnai atplaukia į Egipto prieplaukas.

Balandžio pradžioje Port Saide buvo TSRS kruizeris, minininkas, du submarinai ir karo laivyno naftolaivis. Bet tiems diplomatams patinka, kad Viduržemio jūroje yra apie 150 Jungtinių Valstijų karo laivų, kurios yra už tikstančių mylių nuo tų jūrų.

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

HELP WANTED FEMALE

HOUSEKEEPER
General, Monday, Wednesday and Thursday. 10 AM to 6 PM.
\$25 plus carfare. Recent references.
Phone AD. 3-4018 after 6 PM. (25-29)

R. N. 'S
Wanted for 11 to 7 and 3 to 11 shifts.
Contact Director of Nurses.
MEMORIAL
OSTEOPATHIC HOSPITAL
717-843-8623, York, Pa. (26-28)

CHAMBERMAID—WAITRESS
Center City Apartment.
Live in, family 2 adults.
Other help kept. Good wages.
Personal city references required.
PE. 5-0808 (27-28)

WAITRESS wanted for Luncheonette in Upper Darby. Experienced preferred, evenings—4 to 12. For interview please call Madison 6-2962. (28-29)

WOMAN. Experienced to help with care of 2 babies. Light housework. Permanent Sleep in, private room, bath & TV. Salary \$55. Pleasant surroundings. Recent references required. ME. 5-0757. (28-32)

HELP WANTED MALE

DRIVER SALESMAN
Quality dry cleaning Plant. Jenkintown area. No experience necessary. Must be steady. TU. 4-0155 or apply 609 Summit Ave. (28-29)

BAKER
Experienced with Bench work, 10 AM—6 PM. Good pay, 1337 East Passyunk Ave., or call FU. 9-7897. (28-30)

DELIVERY BOY. Full time, foot delivery in CC for Printing Co. Dependable, ambitious and willing to learn. Chance for advancement. LO. 3-6408. Sat-Sun. till 5 PM. Mon. till 9 PM. (28-29)

ENGINEER—GRADE A
Experienced Oil Burners, night work. Apply “K” & East Venango Sts.
TRICO DYEING CO. (28-30)

JANITORS (3)
Need at Main Line College
MI. 9-9600 (28-29)

PRANEŠIMAI

HARTFORD, CONN.
L. M. Klubas rengia pietus sekmdienį, balandžio (April) 17 d., 1-mą valandą, 157 Hungerford St. Kviečiame visus dalyvaut — papieptaut visiem kartu. Bus ir pamarginimų. Kaina (aukos) maža. Komisija (28-29)

CAMDEN, N. J.
Liet. Literatūros Draugijos 133 kuopos susirinkimas įvyks šeštadienį, Balandžio-April 9 diena, 1 val., 1622 Fillmore St.
Prašome visus šios kuopos narius dalyvauti. Visi gausite po labai svarbią knygą. A. J. P. (27-28)

EASTER GREETINGS
From
DINAN FUNERAL HOME
1923 Spring Garden St.
Parking Facilities
LO. 3-3655 LO. 3-2241—Res.
24 hr. service. No Additional charge for Suburban calls.

JAMES A. MONIHAN
Real Estate
Insurance—Notary Public
LO. 8-3464
1901 Spring Garden St.

Seulas. — Mirė Pietų Korėjos generolas Kim Chong Oh.

HELP WANTED MALE

SHIPPING Clerk, \$75 with internationally known mfr. of duplicating machinery & supplies, located in N. E. Phila., requires expd man to take charge of warehouse & shipping daily orders. Able to handle heavy work. Excel. working cond. Benefits. 5 days wk. D. M. MCDONNELL, RA. 5-6300. (26-29)

COUPLE to maintain 45 unit new apartment building, for grounds and minor repair. Perm. position, start \$200 cash and free \$110 apt. per month. Phone VI-84235 anytime or apply Box P-10, 724 Jefferson Bldg., Phila., Pa. (27-29)

MAINTENANCE MAN
familiar with cleaning machines.
LABORERS.
KEYSTONE GREY
IRON FOUNDRY CO.
Keim and Cross Sts.
Pottstown, Pa. (27-29)

ELECTRICAL ELECTRONICS SUPERVISOR

Excellent opportunity for a degree or non-degree man with experience to obtain a position with definite needs for maintenance and methods development in electronics, inspection and controls.
Electrical maintenance of entire plant employing 1400, is chief responsibility.
Other openings in production, and maintenance crafts also available, call or write Industrial Relations Manager.

ANCHOR HOCKING

Plant 6
Salem, New Jersey
PH. 609-935-4000, ext. 244
An Equal Opportunity Employer (27-28)

BRICKLAYERS
wanted in Del. Co.
Call TR. 2-8482
— or —
CL. 9-7582
After 6 P. M. (25-29)

MANAGEMENT TRAINEES
Man—over 21, to train for future in Consumer finance industry. High School grad., automobile necessary. Must be aggressive & willing to work his way up from the bottom. Liberal starting salary & car allowance paid. All company benefits including profit sharing & pension plan. Starting in Chester, Media area. For interview call Mr. McFetridge at HU. 5-6812. (25-31)

SLICING MACHINE
OPERATORS (4)
For Chipteak. Experienced. Top rates. Apply at once. 117 Callowhill St. WA. 5-3737 (28-31)

MECHANIC TRAINEES & PORTERS
New car service. Apply in person to Reischer Ford Corp. 7700 Frankford Ave., Phila., Pa. MA. 4-6700. (24-29)

TOOL MAKERS & MACHINISTS
Overtime if desired.
Apply
B & S MACHINE CO.
1915 E. Willard St., Phila., Pa. NE. 4-3932 (24-28)

MEAT CUTTERS (2) BACKROOM MEN. Complete knowledge of both cutting and platter work. Must know how to service. For opening of new store. Also need Counter Men, Grocery Men, Produce Men and Cashiers. Excellent opportunity. Apply 1900 N. 32nd St., or call PO. 9-0637. (27-28)

CORRUGATED box plant needs expd. slitter, printer-slotter oper. & duplex oper. for day shift. Apply MID STATE CONTAINER CORP., Bear Tavern Rd., West Trenton, N. J. 1-609-883-6555.

MALE or FEMALE

JANITOR & WIFE
For new apartment building in Suburban Philadelphia. (50 units)
Apartment plus salary.
HI. 9-2079. (24-33)

WANTED:
Couple of good character as houseparents in boys' cottage. Write or phone immediately.
METHODIST
HOME FOR CHILDREN
Mechanicsburg, Pa. (27-30)

Jei Tamata negali gauti Laisvės naujo skaitytojo, tai nors stambesnę auką paremk

Philadelphijai ir Apylinkei

Draugiškas išvažiavimas įvyks pas draugus Ramanauskus jų ūkyje Liepos 3 d.

Antrą pramogą rengsime rugsėjo 4 d. Prašome šias dienas įsitęmyti ir nieko šioje apylinkėje nerengti.

Kviečiame visus minėtose pramogose dalyvauti.

B. A. Ramanauskai

J. S. L.

Mano nuomone...

Sena patarlė teisinga

Tik nelaimėje ištiktas, pažįsti savo draugą!

Lietuvoje, kaip žinome, yra pasilikę nemažai smetoniškos santvarkos valdinių bei tarnautojų, kurie, aišku, tai santvarkai buvo ištikimi. I vakarus jie nesuspėjo pasitraukti tik dėl įvairiausių priežasčių. Turiu ir aš keletą tokių artimų giminių, su kuriais susirašinėju nuo pradžios dabartinės santvarkos Lietuvoje, ir jie buvo šiai, dabartinei santvarkai, nepriartintieji-pesimistai.

O dabar... Malonu jų laiškus skaityti. Jie persiorientavo linkui tarybinės santvarkos ir net su didele pagarba šią valdžią giria.

Vienas iš tokių mano giminių iš Alma-Ata mandabar rašo: — "Mielas švoger, kitus išpūdžius papasakosiu, kai susitiksiu šią vasarą Lietuvoje, mūsų brangioji tėvų žemė, kuri dabar išaugo viskuo labai turtinga. Aš tai mačiau, kai buvau parvažiavęs per tris mėnesius Lietuvon pasigydyti. Tai dabar kitokia Lietuva, kaip buvo iki 1941 metų. Dabar gražiau, daugiau technikos, visokių mašinų, daug fabriku. Keliai daug geresni, visoj Lietuvoje elektra pas kožną ūkininką kaimuose. Miestai išaugo du kartus didesni ir daugiau. Kurioj aš giminaizijai mokinausi, Marijampolėje, buvo dviejų aukštų, o dabar jau trijų aukštų, jau padaryta daug gražesnė. Viskas Lietuvoje pakelta estetikos ir kultūros pagrindu, palyginus su 1939 metais 70 procentų, tai yra 2-3 kartus..."

O dar ve gavau laišką iš savo tikro brolio, kuris pasikeitęs šimtu procentų į gerą pusę ir gal būtų tik tos nelaimės—liuos "dėka". Kaip jis pats rašo (ir aš žinau) smetoniniais laikais, turėjęs ne žemos kategorijos (9-11), bet nieko neužgyveno per tuos 16 metų, neskaitant, jo parašytos ir išleistos knygelės, vadovėlio liet-esperanto kalbos.

Dabar seka jo paties parašyta jų rajoniniam laikraštyje padėka. Jų ligoninė ir personalui už jam parytą sekmingą operaciją ir visiškai veltui, dar gi gaus užmokėt už "sugaištą" laiką ligoninėje. Čia seka iškarpa iš jų rajoninio laikraščio:

Ačiū už išgydymą

Prieš kurį laiką teko gydytis žaliajame pušyne pastatytoje rajoninėje ligoninėje. Palatoje gulėjome keturiose: A. Sadinauskas iš Veiverių, Antakalnio kolūkio elektrikas V. Ribinskas, moksleivis Naujalis iš Gerulių kaimo, veliau mano kaimynų tapo kolūkietis Kižys. Dvidešimt metų mane kankino nelemtoji išvarža. Neprisiversdavau operuoti, prisipažinsiu — trputį bukštavau. Ir po dešimties dienų, praleistų ligoninėje, man sako, kad esu sveikas. Susiuvo, sulipdė, atremontavo. O čia tokių remontų atliekama kasdien, visose dvylikoje chirurginio skyriaus palatų.

Trečioje palatoje pasigydė sulaužytą koją ir Biršto-

no girininkijos eigulys Jonas Radvila.

Džiugu, kad palatose daug šviesos, švaru, tvarkinga, geras maitinimas, prie lovų — radijo ausinės, foje yra telefonas, laikraščiai, nuosirdžiai ligoniais rūpinasi jaunesnysis ir vyresnysis medicinos personalas.

Labiausiai esame dėkingi niekada nepavargstančiai chirurginio skyriaus vedėjai gydytojui A. Milčiūtei. Ligoniai stebėdavosi, nesuprasdami, kada ji išsisi. Ar tai būtų devinta, dvylikta, ar dvidešimt pirma valanda — ji vis ligoninėje, palatose, lanko sergančius, duoda nurodymus. Ir vis su lengva, nenuslenkančia nuoveido šypsena, tartum vaikščiotų ne tarp ligonių, o tarp artimų, gerų bičiulių.

Nemokamas gydymas! Kaip greitai mes apsirote su šiuo posakiu. Viena mano kaimynė mėnesius praleidžia ligoninėse ir nė rublo už tai nemoka. O štai mano brolis, gyvenantis JAV, neseniai rašė: "Va, mano žmona Julė susirgo ir per dvi savaites ligoninė ir daktarai išlupo virš tūkstančio dolerių. Ką sutaupe per pusmetį, išleidome per keliolika dienų."

Tačiau palyginti kapitalistinei ir socialistinei santvarkoms nereikia nė užsienio. Man jau 62 metai, aš gerai atsimenu buržuazinę Lietuvą. Nors buvau ne žemos (IX—XI) kategorijos 'tarnautoju, o litų stigo: nešigijau nei sklypo, nei namo, nebuvau nė karto kurtorte, vengiau ligoninės, kurioje už kiekvieną paslaugą reikėdavo mokėti. O dabar — turiu nuosava namelį, jau du kartus poilsiauju Palangoje, mane pagyde raono ligoninėje. Štai ka reiškia socializmas! Už tai esu dėkingas tarybinei santvarkai.

J. Lazauskas

Biršto no girininkijos girininko padėjėjas

Laiškas redakcijai

Gerbiamoji Redakcija, Su giliu liūdesiu "Laisvė" perskaičiau žinią apie Julijos Šapranaušienės mirtį. Šią moterį pažįstu iš laišku. Ji, nepažindama manęs, kelis metus iš eilės užrašydavo laikraštį "Laisvė". Jai gvyai būnant pareiškiau dėkingumą laiškais ir nedideliais siuntinėliais lietuviškų knygų. Ji man parašė keletą labai nuosirdžių laišku, papasakojo apie savo gyvenimą, savo šeimą.

Su malonumu skaitau žinutes apie šios moters gražų gyvenimą ir kartu su jos artimaisiais liūdžiu dėl gerbiamos J. Šapranaušienės mirties. Noriu pareikšti gilią ir nuosirdžią užuojautą šeimai, artimiesiems ir draugams, netekusiems aktyvios moters, gerbiamos draugės.

Ji, būdama toli nuo Tarybu Lietuvos, visuomet prisiminė savo Tėvynę.

Jos gerbiama gyvenimo draugai, sūnui ir dukrai, giminėms, draugams ir pažįstamiems reiškiu užuojautą ir kartu su visais liūdžiu dėl gerbiamos Julijos Šapranaušienės mirties.

E. Jurksaitienė

Idomus poeto gimtadienio paminėjimas

Balandžio 3 d. Brooklyno Lietuvių Literatūros Draugijos 1-oji kuopa surengė "Laisvės" salėje poeto Julijaus Janonio 70-ųjų gimimo metinių paminėjimą. Sveirdžiai ligoniais rūpinasi jaunesnysis ir vyresnysis medicinos personalas.

Labiausiai esame dėkingi niekada nepavargstančiai chirurginio skyriaus vedėjai gydytojui A. Milčiūtei. Ligoniai stebėdavosi, nesuprasdami, kada ji išsisi. Ar tai būtų devinta, dvylikta, ar dvidešimt pirma valanda — ji vis ligoninėje, palatose, lanko sergančius, duoda nurodymus. Ir vis su lengva, nenuslenkančia nuoveido šypsena, tartum vaikščiotų ne tarp ligonių, o tarp artimų, gerų bičiulių.

Nemokamas gydymas! Kaip greitai mes apsirote su šiuo posakiu. Viena mano kaimynė mėnesius praleidžia ligoninėse ir nė rublo už tai nemoka. O štai mano brolis, gyvenantis JAV, neseniai rašė: "Va, mano žmona Julė susirgo ir per dvi savaites ligoninė ir daktarai išlupo virš tūkstančio dolerių. Ką sutaupe per pusmetį, išleidome per keliolika dienų."

Tačiau palyginti kapitalistinei ir socialistinei santvarkoms nereikia nė užsienio. Man jau 62 metai, aš gerai atsimenu buržuazinę Lietuvą. Nors buvau ne žemos (IX—XI) kategorijos 'tarnautoju, o litų stigo: nešigijau nei sklypo, nei namo, nebuvau nė karto kurtorte, vengiau ligoninės, kurioje už kiekvieną paslaugą reikėdavo mokėti. O dabar — turiu nuosava namelį, jau du kartus poilsiauju Palangoje, mane pagyde raono ligoninėje. Štai ka reiškia socializmas! Už tai esu dėkingas tarybinei santvarkai.

Nemokamas gydymas! Kaip greitai mes apsirote su šiuo posakiu. Viena mano kaimynė mėnesius praleidžia ligoninėse ir nė rublo už tai nemoka. O štai mano brolis, gyvenantis JAV, neseniai rašė: "Va, mano žmona Julė susirgo ir per dvi savaites ligoninė ir daktarai išlupo virš tūkstančio dolerių. Ką sutaupe per pusmetį, išleidome per keliolika dienų."

Nemokamas gydymas! Kaip greitai mes apsirote su šiuo posakiu. Viena mano kaimynė mėnesius praleidžia ligoninėse ir nė rublo už tai nemoka. O štai mano brolis, gyvenantis JAV, neseniai rašė: "Va, mano žmona Julė susirgo ir per dvi savaites ligoninė ir daktarai išlupo virš tūkstančio dolerių. Ką sutaupe per pusmetį, išleidome per keliolika dienų."

Pranešimas

OZONE PARK, N. Y.

LLD 185 kuopos nariams

Mūsų kuopos susirinkimas įvyks balandžio 12 d. 2 val. popiet, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Avenue, Ozone Park.

Visi nariai prašomi dalyvauti. Visi gali ateiti, jeigu tik nori. Malonus prašymas visų. Valdyba

Iš Sarašo

80 Krutamųjų Paveikslų
Foreign Language Press
FILMŲ KRITIKŲ RATELIS
išbalsavo

DOCTOR ZHIVAGO

kaip

Geriausią Metų Paveikslą
Sukurta Rusų Rašytojo
BORISO PASTERNAKO
(Nobelio Dovanos Laimėtojo)

Ekstra Velykų Sezono Rodymai
Balandžio 4-17
pradedant 2:30 val. popiet
LOEW'S CAPITOL
Broadway ir 51st Street
Sėdynės Rezervuotos
Vakaraais nuo 8:30
Dienomis—
Treč., šešt., Sekm., ir Švent.
nuo 2:30

etas ir esąs mylimas Lietuvoje.

Ievutė Mizarienė žavėjai jausmingai perskaitė Eduardo Mieželaičio poemą apie poeto Janonio eilėraštį "Kalvis." Jai nuostabiai gerai sekėsi perduoti poeto jausmus.

Nastė Buknienė taip pat labai jausmingai perskaitė "Kaliniai" ir "Ar tu matėi?"

Vera Bunkienė labai jausmingai perskaitė du jo eilėraščius — "Bedarbis" ir "Krinta lapai, vysta gėlės."

Reikėtų kalbėti daugiau apie Frankį Jakštį. Jis skaitė-deklamavo poeto Janonio "Rudens Vidurnaktis." Tos eilės šiurpulingos lietuvių kalba, bet jums reikėtų girdėti Frankio Jakščio angliška vertimą tos poezijos. Jis tave paskandina šiurpulinguose jausmuose. Anglų kalba turtinga žodžiais. O Frankis Jakštis gabiau tuo turto moka pasinaudoti. Jis sujaudino visų jausmus savo recitacija.

Pirmiausia turiu priminti, kad nepamirščiau, jog turėjome netikėtą nuostabą. Pasirodė naujas Aido choro kvartetas! Jo sudėty du jau mums įprasti gerai dainininkai ir dvi pirmi sykiu man matvots. Pirmieji — Nelė Ventienė ir Jonas Grybas; antrosios — Adelė Lepšienė ir Teklė Stokienė. O kaim jie gražiai dainavo! Kad tik naujas žiedas nepamirštų būti ir ateity, duoti progą ji išeirsti ir kitiems.

Nelė Ventienė dainavo solo, ką ji atliko dramatiškai ir muzikališkai.

Man visada malonu klausyti mūsų ilgametį kvartetą, susidedanti iš Nastės Buknienės, Nelės Ventienės, Onos Čepulienės, ir Kastancijos Rušinskienės. Jų dainavimas "Ramunėlio" man visada širdy pirmoje vietoje.

Viktor Becker nuosek-

liai ir muzikališkai dainavo "May there always be sunshine, May there always be blue skies, May there always be mammy, May there always be me."

Pats brooklyniečių Aido choras buvo specialiai pasirengęs išos dienos aukštai meninei ir muzikalinei programai, idant tiktų aukštos pagarbos užsitarnavusiam poetui Julijui Janoniui. Choras ne tik gerai ir gražiai dainavo, bet turėjo ir tokių gabalių, kuriuos retai kada girdime kitais atvejais. Prie to, beveik kiekvienas choro narys pasistengė dalyvauti, kas sudarė chorą skaitlingu, duodamas gerą išpūdį publikai.

Choro vedėja Mildred Stensler prisiveržusi dėtis pastangas atlikti muzikalinę programą be trūkumų. Tas jai sekėsi gerai. Ji pati akompanavo ir solistams.

Turėčiau sakyti, kad Robertas Feiferis apkarūnavo savo gabumais poeto garbei suieigą. Bet tai būtų pažeminimas darbo žmonių poeto, nes karūna reiškia priespaudą darbininkų. Todėl sakysiu, kad Robertas Feiferis jausmingai užakcentavo šią garbinę suieigą, nupiešdamas ir išstatydamas Julijaus Janonio portretą net aršinos aukščio, juodu ant balto, duodamas skaisčiai "American Beauty" raudoną "background."

Valys Bunkus pirmininkavo.

Paminėjimo rengėjai pavaišino visus svečius pyragu ir atmintinai gėrai kava, kuria retas kuris pasitenkino vienu buodeliu. Tai kreditas šeiminkams, kuriomis buvo Kaziūnė Čelkauskienė, o jai pagalbėjo Vera Bunkienė ir Kastancija Rušinskienė.

A. Gilman

New Yorkas. — Miestui dar reikalinga 2,700 naktinių policininkų į požeminius traukinius.

SVEIKINIMAS VELYKŲ PROGA

Nuosirdžiai sveikinu velykų progą visus savo gimines, draugus, kostumerius ir kaimynus Amerikoje ir sveikinu savo brolių Juožą Sutką Lietuvoje.

Linkiu visiems sveikatos ir linksmai praleisti velykas.

IGNAS SUTKUS

Savininkas

Republic Bar & Grill
492 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PODAROGIFTS, INC., jų skyriai ir atstovai per ištisas Jungtines Amerikos valstijas siūnia nuosirdžius linkėjimus savo klientams ir draugams, kad būtų jiems daug DŽIAUGSMO ir GEROS SVEIKATOS ateinančiomis šventėmis.

Mes didžiuojamės ir patenkinti su mūsų patarnavimu kai buvo tūkstančiai jūsų dovanų pristatomų giminėms per PODAROGIFTS, INC.

Jūsų prisiminimas ir gerumas suteiks šiltą padėką širdyse jūsų giminių. Sujungs jumis arčiau mintyse su giminėmis per šias šventes.

Atsiminkite: Dovanos aukščiausios rūšies ir ilgalaikinos yra greitai ir garantuotai pristatomos.

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Ave., So. New York, N. Y. 10003
(Cor. 18th St.)

Phone: Code No. 212 — 228-9547

Lankėsi Niujorke

Praėjusį savaitgalį Niujorke tarnybiniais reikalais lankėsi TSRS ambasados Washingtono darbuotojas V. Zenkevičius su žmona Maryte. O sekmadienį jie dalyvavo Julijui Janoniui pagerbti mitinge-koncerte.

Sugrįžo iš Floridos

Mūsų seni ir geri laisviečiai Stefanija ir Juozas Whites (Vinikailiai) keleto žiemos savaitių praleido Floridoje. Dabar jau sugrįžę. Labai patenkinti savo atostogomis. Daugiausia laiko praleidę St. Petersburgo apylinkėje, bet savaitę pabuvoję ir Miami. Ypač jiems patinka tų kolonijų pažangiečių veikla. Girdi, jie mus šiauriečius veikimu yra toli pralenkę.

Mačiau jau sugrįžusią iš Floridos ir M. Juškie. Ji irgi atrodo labai gerai, bet pasikalbėti su ja neteko.

Beje, atostogas Floridoje praleido ir Marytė Kalvaitienė. Ją mačiau praėjusį sekmadienį parengime. Irgi labai linksmai nusiteikusi.

Taipgi labai džiaugiasi ir mūsų Jonas Lazauskas, kad jo Julia sugrįžo iš tos pačios šiltos Floridos. Jam, matyt, jau atsibodo be "bos" ant jo galvos.

Sveikiname visus sugrįžusius pas savuosius.

Rep.

PRASTI STUDENTAI

New Yorkas. — Studentai, važiuodami iš Aviation High School, Long Island City požeminiu traukiniu, pradėjo išsukinėti elektros lemputes ir mėtyti į veidus traukinio keleiviams.

Pribuvo policija ir areštavo 20 prasikaltėlių.

Saigonas. — Pietų Viet-

namo premjeras Ky atspirašo Danango miesto generolus, kuriuos prieš kelias dienas išvadino "komunistais."

Pranešimas

SO. BOSTON, MASS.

Massachusetts Moterų Sąjūdo suvažiavimas įvyks balandžio (April) 17 d., Lietuvių Pilietybių Klube, 318 Broadway, South Boston. Pradės 11 val. ryte. Organizacijos malonė kiti prisijusti delegatams.

Užrašų rašt. K. Čereškinė

Įvairumai

Klaidingas pavadinimas "Sea View Hospital".

Man visada buvo mistėrija, kodėl jie budavodami didžiausią pasaulį džiovininkų ligoninę mūsų šalyje, Staten Islande, ją pavadino Jūrų Vaizdo ligonine, kuomet užlipęs ant aukščiausio namo viršaus nematysi jokio jūrų vaizdo. Šitaip rašė Jack Reycraft "Staten Island Advance." Ir taip yra.

Ačiū pažengusiam medicinos patyrimui, šioje ligoninėje daugiau nėra džiova sergančių žmonių, dabar jau ji vadinama prieglobsčio namu besigydančioms seniams.

Dėl tūlos priežasties "Sea View" vardas paliktas netik ligoninei, bet ir skersai gatvės besirandančioms farmoms, vadinasi "Sea View Hospital and Home".

Farm Colonv pavadinimas daugiau tinka ir istoriškai, nes ji buvo įsteigta 1824 metais, daug pirmiau negu mūsų Staten Island tapo dalimi Didžiojo New Yorko miesto.

Šis vardas buvo tiksliai duotas, kadangi steigėjai tikėjosi, jog gyventojai pasigamins patys sau maistą. Ar jie pasigamino maisto, tai čia straipsnio autorius nepasako.

J. N.

JAV "PASKOLINO" LĖKTUVUS

Saigonas. — Pietų Vietname Jungtinių Valstijų ambasadorius Henry Cabot Lodge ir militarinė komanda "naskolino" premjerui Ky didelius transporto militarinius "C-130" lėktuvus.

Premjeras Kv jais gabena ištikimas armijos dalis išblaškymui budistų, studentų ir kareivių demonstracijų.

ANDRIUS GROMYKO UŽ EUROPOS PERTVARKYMĄ

Moskva. — Komunistų partijos suvažiavime kalbėjo TSRS Užsienio reikalų ministras Andrius Gromyko.

Jis sakė, kad laikas Vakarų Europos valstybėms pačioms savo reikalus tvarkyti be įsikišimo Jungtinių Valstijų ir Kanados.

NEPAPRASTAI PIGIOS KAINOS

KELIONEI Į LIETUVĄ

ir kitas SOVIETŲ SĄJUNGOS dalis

KAINA TIK —

\$518.00 Į VILNIŲ IR ATGAL

(Nuo BALANDŽIO 1, 1966)

\$16.00 asmenul už dieną — privatus kambarys su vonia

(2 asmenys kambaryje)

RASYKITE arba SKAMBINKITE

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 West 45 Street, New York, N. Y. 10036

Telefonas: CI 5-7711

TODAY at 6:30

"A MONUMENTAL JOB! ★★★★★" NEWS

METHUEN-ROTHMANER PRESENTS A CARLO PONTI PRODUCTION

DAVID LEAN'S FILM

OF SOME PATIENTS

DOCTOR ZHIVAGO

COLOR

REOPENED HERE NOW AT 12:30 PM

BOOKING OFFICE OF BY THE LOEW'S CAPITOL

OFFICE OFFERS OPEN DAILY 10 AM - 12 NOON

